

TEMES

d'avui

Revista de Teologia i Qüestions Actuals

Núm. 55 • 1/2017 • 10 €

Mons. Javier
Echevarría

VISITES A CATALUNYA

Missatges · Anècdotes · Visites

RERE CADA X HI HA UNA HISTÒRIA

9,5 milions
d'eucaristies l'any

13.000
missioners

104.995
catequistes

32.423
dones ateses
víctimes de violència

18.813
preveres

84.678
persones grans ateses,
malalts crònics...

83
capellanies en centres
penitenciaris

200
centres d'atenció
a immigrants

6.483
centres per erradicar
la pobresa

**MARCA LA X
A FAVOR DE L'ESGLÉSIA
A LA TEVA DECLARACIÓ
DE LA RENDA**

www.portantos.es

TEMES

d'avui

Revista de Teologia i Qüestions Actuals

Núm. 55 • 1/2017

Director Domènec Melé

Consell de Redacció Remedios Falaguera,
Joan Garcia Llobet,
Joaquim González-Llanos

Consell Assessor **Ferran Blasi i Birbe**,
doctor en Teologia, periodista;
Ramon Casals, empresari;
Mons. Lluís Clavell,
professor de la Universitat
della Santa Croce, Roma;
Ramon Octavi Sánchez, rector de
Sant Joan M. Vianney i periodista;
Josep Ignasi Saranyana, membre del
Pontifici Comitè de Ciències Històriques.

Col·laboradors **Josep Argemí**,
rector de la UIC (2001-2010);
Jordi Canals,
director general de l'IESE (2001-2016);
Ignasi Canals Álvarez,
director del Col·legi Viaró (1994 a 2016);
Remedios Falguera,
periodista
Josep Masabeu,
pedagog i historiador, president de
Braval;
Jordi Miralbell,
filòsof i periodista;
Jordi Piferrer i Deu,
vicepresident de l'Associació d'Amics del
Camí de Pallerols de Rialb a Andorra.

Fotografies: Portada: Arxiu Col·legi Viaró.
Interior: Associació d'Amics del Pas dels
Pirineus de Pallerols de Rialb a Andorra,
Oficina Informació Opus Dei a Catalunya,
IESE Business School, Florentino Ysern,
arxiu de *Temes d'Avui*.

Edició

Associació Cultural
Temes d'Avui
C/ Rosselló, 192, pral.
08008 Barcelona
www.temesdavui.org
info@temesdavui.org

Disseny

i coordinació editorial
GPI, Gestió Integral de
Publicacions, SL
Francesc Carbonell, 46-48
baixos 2a
08034 - Barcelona
Tel. 93 339 08 12

Assessorament lingüístic
Tradcat, SCP

És membre de:

Temes d'Avui no comparteix
necessàriament les opinions
expressades pels seus
col·laboradors.

D.L.: B-5104-98
ISSN 2014-1157
Amb llicència eclesiàstica

SUMARI

MONS. JAVIER ECHEVARRÍA A CATALUNYA

La darrera visita al Pas dels Pirineus, el 3 de setembre del 2015.

4 PRESENTACIÓ

Domènec Melé

9-68 MONOGRAFIA

9 Breu apunt biogràfic de Mons. Javier Echevarría

Redacció

11 Les estades de Mons. Echevarría a Catalunya

Jordi Miralbell

17 Monsenyor Javier Echevarría a Catalunya. Cronologia

Josep Masabeu

21 Un enamorat de Pallerols

Jordi Piferrer i Deu

31 Les tertúlies familiars al Col·legi Viaró

Ignasi Canals Álvarez

39 Dues passions: la família i els joves

Josep Argemí

46 Amb l'afecte d'un pare

Remedios Falguera

51 Pastor d'ànimes i mestre. El Gran Cancellier a l'IESE.

Jordi Canals

69 LLIBRES

Petjades de Mons. Javier Echevarría a Catalunya

El passat 12 de desembre de 2016, va deixar aquest món Mons. Javier Echevarría, qui fou prelat de l'Opus Dei durant vint-i-dos anys. Va estar moltes vegades a Catalunya i, en les estades que hi va fer, hi deixà petjades memorables. En aquest monografia, ens volem fer ressò d'algunes d'aquestes empremtes, a través de persones que van tenir la sort d'acompanyar-lo de prop. Són les petjades d'un home de Déu, que va ser pare i bisbe exemplar. El que es pot llegir aquí, per a alguns lectors, pot ser entranyable, i per a molts altres, un esperó per encoratjar la seva vida cristiana.

El número comença amb un article d'en Jordi Miralbell, una de la persones que més vegades va acompanyar Mons. Echevarría en les seves estades a Catalunya. N'explica detalls i petites anècdotes, que poden situar el lector a emmarcar la personalitat humana i espiritual de l'anterior prelat de l'Opus Dei.

El segon treball és de l'historiador Josep Masabeu, que presenta una cronologia de les estades de Mons. Echevarría a Catalunya. Com a prelat, comptabilitza 44 estades i, abans, acompanyant sant Josepmaria, fundador de l'Obra, i el seu primer successor, el beat Àlvar del Portillo, dels qui va ser un estret col·laborador, 23 més –i una vegada tot sol–. Va anar a resar a llocs tan emblemàtics com la basílica de la Mare de Déu de la Mercè i de Montserrat, la basílica de la Sagrada Família. Va visitar obres corporatives de l'Opus Dei ben conegudes; entre d'altres, l'escola de direcció d'empreses IESE, els col·legis Viaró a Sant Cugat, Xaloc i Pineda a l'Hospitalet de Llobregat i Bell-lloc del Pla a Girona. També va ser a la Universitat Internacional de Catalunya (UIC), promoguda per fidels de l'Opus Dei juntament amb altres persones, i al Col·legi Major Monterols; moltes vegades es va reunir amb les seves filles i fills de l'Opus Dei, amb cooperadors i altres persones properes als apostolats de l'Opus Dei i, d'una manera preferent, amb persones malaltes.

Com a fill fidel de sant Josepmaria, Mons. Javier va voler visitar els llocs de Catalunya per on havia passat el Fundador. Entre d'altres, un lloc senzill però carregat de significat: Pallerols de Rialb, a la Noguera, i

altres indrets del camí que sant Josepmaria va fer per passar els Pirineus cap a Andorra, durant la Guerra Civil espanyola, l'any 1937. En fa una crònica en Jordi Pifarré, vicepresident de la Associació d'Amics del Camí de Pallerols a Andorra, que treballa en la memòria d'aquells fets i la rehabilitació de aquell camí.

El següent article és de Jordi Canals, que va ser director general de l'IESE durant quinze anys, una escola de gran prestigi internacional on es formen directius d'arreu del món. Rememora les seves trobades amb Mons. Echevarría i les seves vistes a l'IESE. Parla de la seva preocupació pel món universitari, tot encoratjant a construir les condicions idònies perquè professors i participants en els programes puguin créixer, desenvolupar-se personalment i professionalment, per tal de servir totes les persones; també podran aprendre a viure el treball amb sentit cristià.

En Josep Argemí, que fou rector de la UIC, explica l'estada de Mons. Echevarría en aquesta universitat, i els seus ensenyaments sobre la tasca de la universitat i la família en el discurs de cloenda del Congrés Internacional sobre Família i Societat, que s'hi va celebrar el 17 de maig de 2008.

Hi ha, tot seguit, un article d'Ignasi Canals, director del Col·legi Viaró, on Mons. Javier va tenir dues trobades multitudinàries els anys 2004 i 2008 amb pares d'alumnes, juntament amb moltes altres persones que van voler estar amb ell i escoltar-lo. Explica que els va parlar, entre altres temes, de l'amor a la vida, dels fills, dels drets dels pares en l'educació, del sentit de la Creu o de la necessitat de dedicar algunes estones diàries a la pregària, del sagrament de la penitència i de l'amor al sant Pare. Va demanar als assistents que no deixessin de pregar pel sant Pare cada dia, com una mostra de l'estima filial que els cristians hem de manifestar a qui és el vicari de Crist a la terra. També volgué fer esment del sagrament de la Penitència.

El número conclou amb un reportatge de la periodista Remedios Falaguera, qui recull diversos testimonis de persones que van tenir l'oportunitat de compartir uns moments amb Mons. Echevarría. Són aspectes vivencials que ajuden a comprendre millor la sol·licitud paternal i l'estimació per les persones de qui fou prelat de l'Opus Dei i segon successor de sant Josepmaria.

Domènec Melé

Director de *Temes d'Avui*

1967-2017

*50 anys
de servei al Raval
de Barcelona*

SANTA MISSA D'ACCIÓ DE GRÀCIES

Presidida pel Sr. Arquebisbe
Mons. Joan Josep Omella
que administrarà la Confirmació

Dissabte, 3 de juny de 2017 a les 19:30h

Breu apunt biogràfic de Mons. Javier Echevarría

Redacció

El qui va ser fins al desembre del 2016 el prelat de l'Opus Dei va secundar el desig dels darrers sants pares de portar arreu del món la nova evangelització.

Amb el papa Francesc el 12 de desembre de 2014.

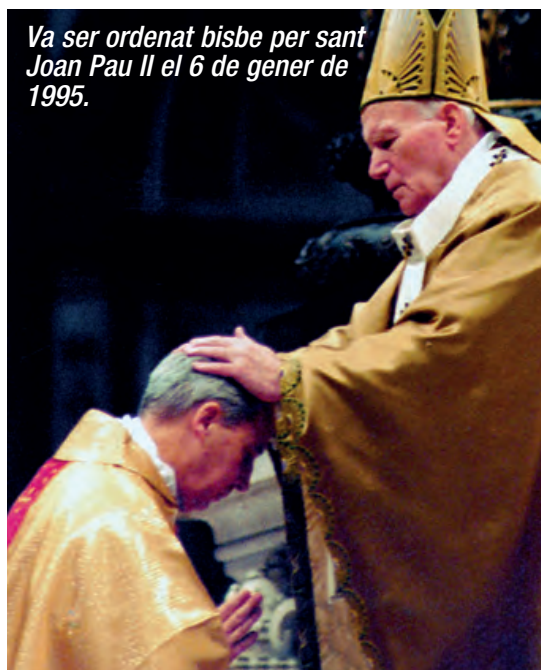
Mons. Javier Echevarría va néixer a Madrid el 14 de juny de 1932 i fou el més petit de vuit germans. Va cursar els seus primers estudis a Sant Sebastià, al col·legi dels pares marianistes, i després va continuar la seva formació a Madrid, al col·legi dels gemans maristes.

L'any 1948, va conèixer alguns joves de l'Opus Dei en una residència d'estudiants. El 8 de setembre d'aquell mateix any, es va sentir cridat per Déu a buscar la santedat a través de la vida

ordinària i va demanar l'admissió a l'Obra.

Va començar els estudis de Dret a la Universitat de Madrid i els va continuar a Roma. Es va doctorar en Dret Canònic per la Pontifícia Universitat de Sant Tomàs (1953), i en Dret Civil, per la Pontifícia Universitat Lateranense (1955).

Rebé l'ordenació sacerdotal el 7 d'agost de 1955. Va col·laborar estretament amb sant Josepmaria Escrivà de Balaguer, de qui va ser

Va ser ordenat bisbe per sant Joan Pau II el 6 de gener de 1995.

el secretari des de 1953 fins a la seva mort, l'any 1975.

L'any 1975, quan Àlvar del Portillo va succeir sant Josepmaria, Mons. Javier Echevarría va ser nomenat secretari general de l'Opus Dei i, el 1982, vicari general.

Sucessor de dos sants

L'any 1994, després del traspàs del beat Àlvar, fou nomenat prelat de l'Opus Dei i, el 6 de gener de 1995, a la basílica de Sant Pere, va rebre, de mans de sant Joan Pau II, l'ordenació episcopal.

Des del començament del seu ministeri com a prelat, va tenir com a prioritats l'evangelització en els camps de la família, la joventut i la cultura. Va promoure l'inici estable de les activitats formatives de la prelatura a 16 països, entre d'altres, Rússia, el Kazakhstan,

Sud-àfrica, Indonèsia i Sri Lanka, i va viatjar als cinc continents per impulsar la tasca evangelitzadora dels fidels i cooperadors de l'Opus Dei. Va encoratjar l'arrencada de nombroses iniciatives a favor d'immigrants, malalts i marginats. Seguia amb particular atenció diversos centres de cures pal·liatives per a malalts terminals.

Durant els seus viatges de catequesi i ministeri pastoral, van ser temes recurrents l'amor a Jesucrist en la creu, l'amor fratern, el servei als altres, la importància de la gràcia i de la paraula de Déu, la vida familiar i la unió amb el Papa. Precisament en la seva última carta pastoral, a banda d'agrair l'audiència que li havia concedit Francesc el 7 de novembre, també demanava, com sempre, acompanyar el sant Pare amb oracions per la seva persona i intencions.

Autor de nombroses cartes pastorals i diversos llibres d'espiritualitat, com ara *Itinerarios de vida cristiana*, *Para servir a la Iglesia*, *Getsemaní*, *Eucaristía y vida cristiana*, *Vivir la Santa Misa* i *Creo, creemos*. La seva última obra és un recull de meditacions sobre les obres de misericòrdia que porta el títol de *Misericordia y vida cotidiana*.

Fou membre de la Congregació per a les Causes dels Sants i de la Signatura Apostòlica. Va participar en els sínodes de bisbes de 2001, 2005 i 2012, i en els

dedicats a Amèrica (1997) i Europa (1999).

El 12 de desembre de 2016 va morir a Roma.

La seva relació amb Catalunya i Andorra

A llarg de les pàgines següents, oferim, a través d'alguns protagonistes, un extens reportatge dels viatges –de vegades, breus, i més llargs, en altres casos– que Mons. Javier Echevarría va fer a Catalunya i Andorra.

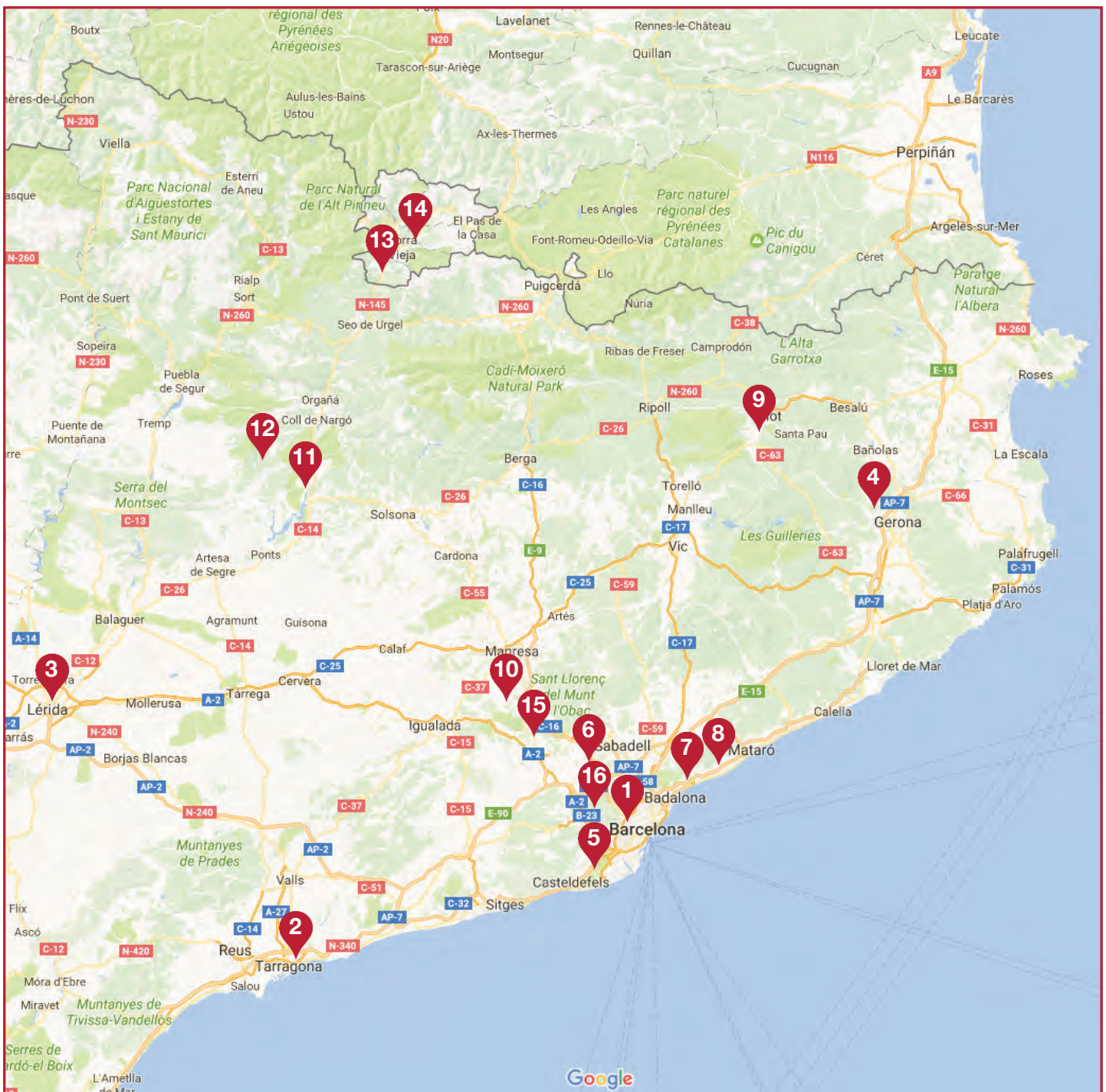
Les terres catalanes i Andorra estan estretament vinculades a la història de l'Opus Dei. Es pot consultar una exhaustiva recopilació dels viatges de sant Josepmaria a aquestes terres, així com el context en què van tenir lloc, al treball de recerca de Josep Masabeu, que porta el títol de: *Escrivà de Balaguer a Catalunya. 1913-1974: Petjades de sant Josepmaria*, estudi editat l'any 2015 per Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

L'expansió dels apostolats de l'Obra arreu de Catalunya, del nombre de persones que participen en els mitjans de formació cristiana i en els diversos esdeveniments històrics relacionats amb el Principat, han estat el teló de fons de les

nombroses visites de Mons. Javier Echevarría. El prelat sempre va aprofitar l'ocasió per encoratjar les persones amb qui es trobava a viure intensament la seva vida cristiana i a dur a terme una nova evangelització, plena d'audàcia, en aquestes terres. Molts dels fruits de santedat i de fidelitat a l'Església a Catalunya i a Andorra es deuen al seu afectuós i magnànim impuls.

Poblacions que han acollit alguna visita de Mons. Javier Echevarría entre els anys 1994 i 2015:

1 Barcelona	9 Sallent de Santa Pau (Rocacorba)
2 Tarragona	10 Montserrat
3 Lleida	11 Pallerols
4 Girona	12 Peramola
5 L'Hospitalet (Xaloc – Pineda)	13 Sant Julià de Lòria / Andorra
6 Sant Cugat (Viaró)	14 Andorra la Vella / Andorra
7 Premià de Mar (Castelldaura)	15 El Papiol (Taller Mayne)
8 Cabrils (Can Vilumara)	16 Esplugues de Llobregat (Dàrsena)

Les estades de Mons. Echevarría a Catalunya

Jordi Miralbell

Doctor en filosofia i periodista

Mons. Javier Echevarría, que va ser durant vint-i-quatre anys prelat de l'Opus Dei i estret col·laborador del Fundador i del beat Àlvar del Portillo, va tenir una gran vinculació amb Catalunya.

Tertúlia a Bell-lloc, Girona (1 de juliol del 2012).

El mes de setembre de 1973, sant Josepmaria Escrivà el va passar uns dies a Premià de Dalt, a Castellldaura, una casa de recessos i convivències que organitza l'Opus Dei. El seu immediat col·laborador, el beat Àlvar del Portillo, havia de sotmetre's a una operació quirúrgica a Barcelona. Entre els preparatius, l'hospitalització i la primera recuperació, l'estada va durar gairebé tot el mes. A tots dos, els acompanyava un jove sacerdot que es deia Javier Echevarría.

En acabar l'estada, el vespre abans del seu retorn a Roma, al capvespre, en la galeria exterior del Mas, uns quants vam tenir amb ells una emotiva tertúlia. Sant Josepmaria era molt alegre i fomentava un clima de completa espontaneïtat al seu voltant. Aquell dia, previ a la seva marxa, això s'havia fet més palès encara que ens ho havíem passat molt bé al seu costat. Aleshores, un de nosaltres, jove, li va expressar els seus dubtes: ¿aquell afecte podria arribar a ser tan intens quan fos un altre qui el succeís al capdavant de l'Opus Dei? Sant Josepmaria li va

Va anar sovint a saludar la Mare de Déu de la Mercè a la seva basílica de Barcelona.

Amb l'escultor Joan Mayné i la seva esposa (17 de setembre del 2004).

Abraçada al nou bisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol i amb els altres bisbes consagrats i el nunci a Espanya (19 de setembre del 2004).

contestar, entre altres coses, que ell era un fundador sense fonament – que tot era de Déu–, i que des del començament havia procurat no ser mai imprescindible, preparant els qui el podrien succeir. I afegí, comentant l'exemplaritat dels seus fills: «Teniu germans que, quan són al meu costat, em fan sentir vergonya i tot». Aleshores, vam pensar en el beat Àlvar, que era allà i era evident que –encara que caldria elegir-lo quan fos el moment– seria qui el succeiria. Però sant Josepmaria va dir aquella paraula en plural: «Teniu *germans*».

Quan, als anys cinquanta del segle passat, sant Josepmaria redactava els estatuts de l'Opus Dei seguint les indicacions de la Santa Seu, que els havia d'aprovar, va preveure que el Pare –ara, el Prelat– hauria de tenir al seu costat dos sacerdots que l'ajudessin a dur a terme la seva missió: l'un especialment pendent de tot allò que fa referència a la vida espiritual; i l'altre, de les coses materials. El consell general de l'Opus Dei hauria de proposar-li nou noms, d'entre els quals ell podria escollir els dos. Sant Josepmaria ja ho va fer i va triar el beat Àlvar, que venia sent el seu més íntim col·laborador, i un sacerdot molt més jove, Javier Echevarría. D'aquesta manera, a una edat molt tendra encara, la vida de don Javier va quedar unida a la de sant Josepmaria.

Allà, a Castelldeu, l'any 1973, era molt patent la diferència d'edats. El beat Àlvar, que ja tenia la presència i la gravetat pròpies de la seva edat madura, feia costat a sant Josepmaria amb comentaris, bromes... Don Javier, en canvi, molt més jove, es posava discretament al darrere de nosaltres, evitant tot protagonisme. Estava, però, pendent de tot. L'hospitalització del beat Àlvar a la clínica Sant Josep del Putxet –els qui estaven amb ell, l'anaven a veure cada dia– va ser ocasió que a Castelldeu restés sant Josepmaria només amb don Javier. Es notava que li feia gràcia obeir a aquell fill seu tan jove. Amb sentit de l'humor i fent-li broma, feia veure que rondinava però l'obeïa en tot el que li deia: es notava que se l'estimava molt.

Successor de dues grans personalitats

Per això, quan l'any 1975 el beat Àlvar va succeir sant Josepmaria, a ningú se li va fer estrany que don Javier restés com a immediat col·laborador seu, i tampoc que, quan l'any 1994 va morir el beat Àlvar, don Javier fos escollit per succeir-lo, amb la confirmació i corresponent nomenament com a prelat per sant Joan Pau II. Amb visió de futur, sant Josepmaria l'havia preparat, com al beat Àlvar, però, en aquest cas, encara de més jove.

Quan el passat 12 de desembre vam rebre la notícia de la mort de monsenyor Echevarría, algú va mirar el registre de les seves estades a

Catalunya sent prelat de l'Opus Dei. No m'ho podia creure. Hi havia estat quaranta-quatre cops com a Prelat! En l'activitat de monsenyor Echevarría, tot ha estat així d'abundant: viatges pastorals pel món, països visitats, cartes pastorals i altres escrits publicats, persones tractades... Un volum immens de feina. I és que monsenyor Echevarría ha estat incansable. Ha viscut la seva missió pastoral procurant donar-se plenament al servei de Déu i de tots aquells de qui havia de tenir cura com a pastor i pare.

D'aquest període de vint-i-un anys en què ha estat prelat de l'Opus Dei, personalment en destacaria la seva universalitat. És quelcom que pertany a la dimensió essencialment missionera de l'Església. Sant Josepmaria en va ser el fundador i en va fer la primera expansió. El beat Àlvar la va continuar. Ha estat amb monsenyor Echevarría com a prelat quan el llevat de vida cristiana de l'Opus Dei es pot dir que ha arribat arreu del món. En aquestes dues dècades, s'ha iniciat la seva tasca d'evangelització a vint països més. Sentia la urgència de dur a terme un mandat de Déu, que vol arribar amb el seu missatge de salvació i d'alegria a tots els homes. Per això, ha estat immens el volum dels seus viatges pels cinc continents; molts d'ells, a més, esgotadors.

I, sí, a Catalunya hi ha vingut quaranta-quatre vegades. L'historiador Josep Masabeu en fa un resum detallat. Moltes d'aquestes estades van ser de trànsit, ja que realment Barcelona es troba molt a la vora de Roma. Uns cops va venir per iniciar o acabar viatges internacionals i intercontinentals, però la majoria de les vegades es va tractar d'escales a Barcelona per continuar camí cap a Pamplona o al santuari de Torreciutat. Abans de ser nomenat Prelat, don Javier havia estat operat del cor a la Clínica Universitària de Pamplona i allà en feien el seguiment. A Torreciutat, aquests anys, va conferir la ordenació sacerdotal a noves promocions de capellans de la prelatura i va participar en aplecs multitudinaris de famílies.

El veig arribar a la seu del vicari de la prelatura a Barcelona, saludar a tots, passar a adorar breument el Santíssim, entrar uns moments a la seva habitació i, sense solució de continuïtat, sortir per anar a visitar un malalt o atendre unes persones... Tenia una sorprenent capacitat d'aprofitar el temps serenament però sense interrupcions, una cosa rara l'altra, com havia après de sant Josepmaria. Sentia una autèntica predilecció pels malalts. En aquestes estades a Barcelona, l'hem acompanyat a molts hospitals i a moltes cases particulars, per anar a passar una estona amb un malalt que es trobava especialment delicat. Al mateix temps, sempre procurava saludar el senyor bisbe del lloc que visitava, el seu germà en l'episcopat.

Tertúlia a Bell-lloc, Girona (1 de juliol del 2012).

Estades a Catalunya

Alguns viatges han tingut com a destí exclusiu Catalunya. El primer va ser pocs mesos després del seu nomenament. Al poliesportiu de l'Escola Esportiva Brafa, a Noubarris, va tenir reunions obertes amb els fidels de l'Opus Dei, cooperadors i amics. N'hi ha hagut més, de trobades d'aquest tipus al llarg d'aquests anys: la gent preguntava i ell responia. Un cop va anar a Lleida, de tornada de Torreciutat. Més endavant, participà en l'ordenació episcopal de l'arquebisbe de Tarragona, Dr. Jaume Pujol, i va estar en aquesta ciutat. Allà també hi va tenir trobades. I, finalment, va voler fer un viatge expressament a Girona, on va mantenir una estona de conversa amb tothom que ho volia.

Es veia que monseñor Echevarría s'exigia molt a ell mateix. Passés el que passés, se les arreglava per fer sempre les seves estones diàries d'oració davant del Sagrari, i un cop allà es notava que s'esforçava per mantenir un diàleg viu, cara a cara, amb Jesús al sagrari; sovint ho feia prenent notes; altres vegades fent la seva oració en veu alta. Estava pendent de les persones i al mateix temps sabia posar la mirada en les imatges de la Mare de Déu que trobava. Ho feia amb un gest ràpid, breu, ple d'afecte. Evitava tota despesa que no fos imprescindible i tenia cura que les coses no es fessin malbé. Procurava alegrar la vida dels altres buscant la conversa, provocant la tertúlia, la proximitat amb tothom. Eren, un cop més, lliçons apreses de sant Josepmaria, conscient que el missatge essencial que cal encarnar –allò que dóna sentit a tot– a l'Església, a l'Opus Dei, és cercar la santedat personal, la plenitud de l'amor a Déu i als altres, comportar-se tothora com a fills de Déu. No importa tant el que es faci sinó el com es fa i el per què es fa: fins al més

petit detall i per amor. Per això, ell havia d'anar per endavant, exigint-se molt a si mateix, alegre i pendent sempre de servir als altres.

Dels seus viatges a Catalunya, un motiu important ha estat seguir les empremtes de sant Josepmaria. Molts cops –sempre que ha pogut– ha anat a resar a la Basílica de la Mercè, a Barcelona. Allà, sant Josepmaria hi va encomanar l'aprovació pontifícia de l'Opus Dei l'any 1946, i després hi va tornar tants cops com va poder.

Pocs mesos després que l'abat Soler celebrés una solemne eucaristia a Montserrat en el centenari de sant Josepmaria, va voler pujar en agraïment a la santa muntanya. No hi havia estat. Va ser una gran oportunitat i una alegria per a ell poder fer-ho. Darrere el cambril, de genolls, va estar pregant llargament a la Moreneta.

Al camí de Pallerols a Andorra

Amb particular alegria, i fins a cinc vegades, va anar a conèixer i recórrer els llocs per on va passar sant Josepmaria l'any 1937, quan feia camí cap a Andorra en plena guerra civil espanyola. Volia caminar per on el fundador havia caminat. I així ho va fer, a Peramola, en direcció al lloc que en diuen l'Espluga de les Vaques, al barranc de la Ribalera, a la paret sud de l'Aubenç. Un temps després, es va sentir feliç quan va acceptar fer un viatge a Andorra, la terra que acollí sant Josepmaria, per beneir juntament amb l'arquebisbe d'Urgell, Joan-Enric Vives, una bonica imatge al temple parroquial de Sant Julià de Lòria i per tal d'agrair als andorrans la seva hospitalitat. En reviure aquells moments extrems de la vida de sant Josepmaria i dels inicis de l'Opus Dei, l'impressionava la confiança que en aquelles jornades èpiques el fundador tenia en la força de la oració i l'eucaristia. Estava ben assenyalat el camí que cal fer per tota tasca d'evangelització: l'oració, l'Eucaristia, Maria.

En les seves estades a casa nostra, sovint ens recordava que la tasca evangelitzadora de l'Opus Dei a Catalunya, en els seus inicis, va costar molt patiment, molta pregària, molta mortificació a sant Josepmaria. Aquest va ser el fonament de tot el que va venir i va créixer després; i aquest segueix sent la base sòlida per a la tasca que cal fer ara i en endavant. No podem enganyar-nos. Ens ho va recordar un altre cop el passat mes de setembre, la darrera vegada que va ser a Barcelona.

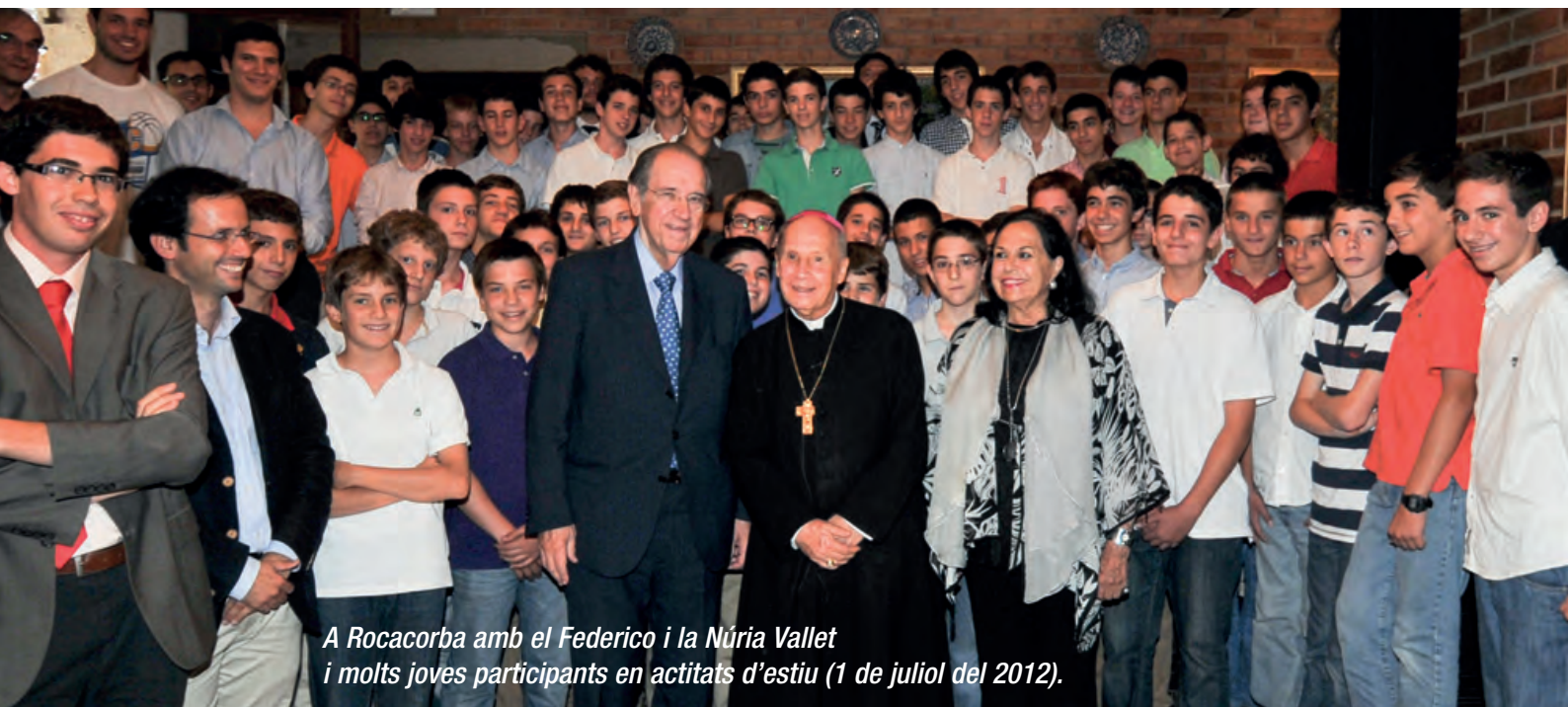
Després, abans de pujar al cotxe que l'havia de portar cap a Aix-en-Provence, a França, hi va afegir: «Que us desvisqueu per tots!» Aquestes van ser les seves darreres paraules aquí.

Monsenyor Javier Echevarría a Catalunya. Cronologia

Josep Masabeu

Pedagog i historiador. President de *Braval*

Una rigorosa investigació històrica permet documentar totes i cadascuna de les seves estades a Catalunya, al llarg de gairebé seixanta anys.

A Rocacorba amb el Federico i la Núria Vallet i molts joves participants en actitats d'estiu (1 de juliol del 2012).

Podem agrupar les 68 estades de Mons. Javier Echevarría a Catalunya en quatre tipus:

- 7 estades acompanyant sant Josepmaria i el beat Àlvar (1958-1974)

- 16 estades acompanyant el beat Àlvar (1978-1994)

- 1 estada ell sol (1993)

- 44 estades com a prelat de l'Opus Dei (1994-2016)

Després de la seva elecció, el 20 d'abril de 1994, com a segon successor de sant Josepmaria al capdavant de l'Opus Dei, veurem que Mons. Javier Echevarría –igual que havia fet anteriorment el beat Àlvar del Portillo en el curs de les seves visites pastorals a Catalunya– visitarà llocs relacionats amb el fundador de l'Obra.

Va ser repetides vegades a la Mercè i va visitar Montserrat, la Sagrada Família, el Palau, Monterols, i altres llocs on havia estat sant Josepmaria.

Destaca particularment el seu interès pel Pas dels Pirineus, on va estar-hi en cinc ocasions, arribant gairebé a tots els llocs que va resseguir sant Josepmaria el 1937. En l'última visita va poder contemplar i beneir la rehabilitació de l'antiga rectoria de Pallerols.

Els darrers dies de la seva vida, ingressat ja a la clínica, va demanar que li llegissin els passatges del Pas dels Pirineus de la biografia de sant Josepmaria que havia escrit Andrés Vázquez de Prada.

En aquest estudi, descriu les estades de manera concisa i seguint l'ordre cronològic.

Acompanyant sant Josepmaria Escrivà entre 1958-1974

1. 1958. 25 de gener. Premià de Dalt

Després de diversos anys sense ser a Catalunya, sant Josepmaria hi va passar arran d'un viatge en cotxe per França i Espanya. Va sortir de Roma el 21 de gener. El dia 25, després de celebrar la Santa Missa a la catedral de Perpinyà, va entrar a Espanya per la Jonquera. Va seguir per Figueres i Girona i dinaren a Can Nolla, la casa de l'Oleguer Soldevila, a Premià de Dalt. A les 15.00 h, van reprendre el viatge. Mitja hora després, van passar per Barcelona sense aturar-se i van arribar a Saragossa a la nit.

2. 1962. Del 16 al 18 de setembre. Barcelona

Acompanyant sant Josepmaria i el beat Àlvar, viatgen en cotxe des de Saragossa. És l'única vegada que s'allotgen al Col·legi Major Monterols, on arriben cap a les 12:30 h.

El dia 17 visiten les obres de Castellldaura, la casa de recessos i convivències a Premià de Mar. El 18 surten a primera hora del matí en cotxe. Dinen a Figueres i segueixen el viatge en direcció a França.

3. 1966. Del 5 al 10 d'octubre. Barcelona

Viatja amb sant Josepmaria i el beat Àlvar a Barcelona per participar en l'acte de concessió del títol de Fill Adoptiu de Barcelona al fundador de l'Opus Dei.

4. 1969. Del 2 al 5 de maig. Castellldaura

Viatja en cotxe acompanyant sant Josepmaria i el beat Àlvar pel nord d'Itàlia, Suïssa, el sud de França i el nord d'Espanya. El 2 de maig arriben a Castellldaura procedents de Madrid. L'endemà, fan un romiatge a la Mercè. El dia 5 al matí surten de Castellldaura en direcció a la Jonquera.

5. 1972. Del 20 al 30 de novembre. Castellldaura

Etapa final dels dos mesos de catequesi de sant Josepmaria per

la península Ibèrica. Al migdia del dilluns dia 20, arriben en cotxe a Castellldaura, procedents de València. Cada dia es traslladen des de Castellldaura als diversos llocs on se celebren les trobades previstes. El dijous 30 de novembre viatgen en avió a Roma.

6. 1973. Del 2 al 29 de setembre. Castellldaura

Sant Josepmaria, acompanyat pel beat Àlvar i don Javier Echevarría, havien passat els mesos de juliol i agost en una petita casa de camp a Civenna, al nord d'Itàlia. A mitjans d'agost, van tenir un gran ensurt, perquè el beat Àlvar es va posar molt malalt, amb una febre molt alta. Se li havia revifat una antiga malaltia prostàtica. El va atendre un metge que era a la zona, que va recomanar vivament que el veiés un especialista de ronyó, entre els quals va destacar el Dr. Josep Maria Gil Vernet, de Barcelona.

Per aquest motiu, el 2 de setembre van viatjar en avió des de Milà, i van arribar a Castellldaura al migdia. El metge va determinar que calia operar-lo, i l'operació va ser el dijous dia 6 a la clínica Sant Josep situada al barri del Putxet de Barcelona. Hi va estar ingressat fins el dia 14. A partir de llavors, va passar uns dies de convalescència a Castellldaura. El dissabte 29 de setembre van tornar a Roma en avió.

7. 1974. Del 12 al 30 de setembre. Castellldaura

Del 22 de maig al 30 d'agost, va acompanyar sant Josepmaria en el viatge de catequesi per terres americanes. A sant Josepmaria el va afectar el mal d'altura i es van suspendre les activitats previstes. Van arribar a Madrid l'1 de setembre.

La salut deteriorada de sant Josepmaria aconsellava un seriós descans per aconseguir un mínim de recuperació. I va semblar que Castellldaura, on s'havia trobat a gust un any abans, podia ser un lloc que reunia bones condicions per a intentar la recuperació desitjada. Van arribar a Castellldaura el dijous 12 de setembre, i hi van romandre fins al dia 30, en què van volar cap a Roma. Va ser l'última vegada que sant Josepmaria va estar a Catalunya.

Acompanyant el beat Àlvar del Portillo (1978-1994)

8. 1978. 25 de juliol. Lleida

Després de l'elecció del beat Àlvar del Portillo com a successor de sant Josepmaria al capdavant de l'Opus Dei, don Javier va ser el seu més immediat col·laborador i el va acompanyar en els seus viatges.

Dimarts, dia 25 de juliol de 1978: el beat Àlvar es desplaça a Lleida des de Torreciutat. Va anar a resar a l'anomenada *capella dels teòlegs* de l'edifici que va ser el Seminari de Lleida. Resà una Salve davant la imatge de la Mare

de Déu de l'oratori, allà on sant Josepmaria hi va predicar un curs de recés a sacerdots diocesans l'any 1941, quan va morir la seva mare a Madrid i el beat Àlvar li ho va fer saber per telèfon.

**9. 1980. 21 de novembre.
Barcelona**

Al matí, arriba a Barcelona en cotxe, camí de Roma. En primer lloc, va a la Mercè per encomanar a la Mare de Déu la configuració jurídica definitiva de l'Obra. Visita l'oratori de Santa Maria de Bonaigua per primera vegada i tot seguit manté una trobada al Col·legi Major Bonaigua. A la tarda, vola cap a Roma.

**10. 1982. Del 16 al 18 abril.
Castelldaura**

El divendres dia 16, a la tarda, hi arriba en cotxe, procedent de Torreciutat i Saragossa (on ha pregat al Pilar). L'endemà, el dissabte 17, manté dues trobades amb fidels de l'Obra a l'escola esportiva Brafa, i els demana oracions pel procés jurídic de configuració de l'Obra com a prelatura personal. Va a resar a La Mercè. Diumenge 18, després d'esmorzar, va a l'aeroport amb destinació a Roma.

**11. 1983. 11 i 12 de setembre.
Castelldaura**

El diumenge 11, arriba a Castelldaura a primera hora de la tarda en cotxe, procedent de Madrid. Com que no es pot anar a

la Mercè (hi ha molts carrers tallats per ser la Diada de Catalunya), resen una Salve a la Mare de Déu mirant cap a la Mercè. El dilluns 12 celebra Missa al matí i surt amb cotxe cap a la frontera francesa.

**12. 1989. Del 16 al 21 maig.
Castelldaura**

El dimarts 16, arriba en avió al voltant de les 13.00 h i van directament a Castelldaura. L'endemà, va a resar a la Mercè per agrair a la Mare de Déu la configuració jurídica de l'Obra com a prelatura personal. A la tarda, celebra un casament a l'oratori de Santa Maria de Bonaigua. El 18 al matí rep diverses famílies. A la tarda, té una tertúlia al poliesportiu de Brafa.

El divendres 19 visita el cardenal Narcís Jubany i Arnau al palau episcopal. De tornada a Castelldaura, rep més famílies. A la tarda, manté una altra tertúlia a Brafa. El dissabte 20, al matí, té una trobada familiar multitudinària al camp de futbol del col·legi Viaró, a Sant Cugat del Vallès. El diumenge 21 torna a Roma amb avió.

**13. 1989. 19 d'agost. Pas per
Barcelona**

El dissabte 19, arriba en cotxe a l'aeroport per agafar l'avió cap a Suïssa, camí de Zaire i Camerun.

**14. 1990. 18 i 19 d'abril.
Barcelona**

Després del decret de virtuts heroiques del fundador de l'Opus Dei, passa per Barcelona camí de Pamplona, per clausurar l'XIè Simposi Internacional de Teologia, amb una ponència sobre *La formació dels sacerdots en les circumstàncies actuals*. Arriba a Barcelona en avió a primera hora de la tarda. Va a la Mercè a pregar. S'allotja a la casa de la Delegació de l'Opus Dei a Catalunya (a partir d'aquí direm simplement *Delegació*). El dijous 19, a les 10.00 h, surt en cotxe camí de Pamplona.

15. 1991. 7 de febrer. Pas per Barcelona

De tornada de Pamplona, arriba a la Delegació al migdia. Després de dinar, surt cap a l'aeroport per volar cap a Roma.

16. 1991. 17 de maig. Pas per Barcelona

Arriba en cotxe a l'aeroport. Abans d'embarcar, manté una breu tertúlia amb els que han anat a rebre'l.

17. 1991. 15 i 16 de juliol. Barcelona

Arriba en avió al matí del dia 15 des de Madrid per celebrar un bateig a la tarda. Viu a la Delegació. El dimarts 16, festa de la Mare de Déu del Carme, després de celebrar la Missa, es dirigeix a l'aeroport.

18. 1991. 10 i 11 d'agost. Barcelona

El beat Àlvar passava uns dies de l'estiu a prop de Pamplona. El dissabte 10 arriba en avió de Pamplona poc després del migdia, camí de Czestochowa. El diumenge 11 fa una visita breu a la Mercè. Al migdia es dirigeix a l'aeroport i agafa l'avió cap a Varsòvia, per participar a Czestochowa amb el Papa a la Jornada Mundial de la Joventut.

19. 1991. Del 9 a l'11 de setembre. Barcelona

El dilluns 9 arriba en cotxe de Pamplona, camí de Roma, al migdia. A la tarda visita el Tibidabo i prega a la capella on hi ha exposició perpètua del Santíssim. El dimarts 10 va a resar a la Mercè. El dimecres 11, després de dinar, surt cap a l'aeroport.

20. 1992. 8 de febrer. Pas per Barcelona

El dissabte dia 8 arriba en avió des de Roma, al voltant de les 18.00 h i segueix directament viatge en cotxe cap a Pamplona. S'estarà a Espanya fins al dia 17, en què tornarà a Roma des de Madrid.

21. 1992. 12 i 13 de juliol. Barcelona

El diumenge 12, arriba en avió procedent de Roma, després de fer escala a Suïssa, per seguir viatge directament en cotxe cap a Pamplona, ja que passarà una temporada al centre Zubiarte, a la

població d'Iza. El beat Àlvar ha volgut passar per Suïssa per estar amb dos persones de l'Obra que estan greument malalts.

Davant la sobtada notícia de la malaltia del Papa Joan Pau II, decideix tornar a Roma. El dilluns 13, arriba de Pamplona per dinar a la Delegació i agafar l'avió cap a Roma a les 16.00 h.

22. 1993. Del 15 al 18 de novembre. Castelldeusa

El dilluns 15, el beat Àlvar arriba a l'aeroport a les 14.30 h, procedent de Roma, camí de Madrid i d'Andalusia, i fa estada a Barcelona per celebrar un casament. Aquests dies viurà a Castelldeusa. El dimarts 16 visita l'estudi de l'escultor Joan Mayné, al Papiol, per veure l'escultura de sant Josepmaria que està fent per a Torreciutat. Va a resar a la Mercè. El dimecres 17, a mitja tarda, celebra les noces a l'oratori de Santa Maria de Bonaigua. El dijous 18, després de celebrar la Missa, surt cap a l'aeroport i agafa l'avió en direcció a Madrid.

23. 1994. 24 de gener. Barcelona

Dilluns 24. Últim pas del beat Àlvar per Barcelona. Ve de Roma, camí de Pamplona, amb motiu de l'acte acadèmic de concessió de Doctorats Honoris Causa de la Universitat de Navarra, previstos per al dia 29. Arriba a l'aeroport a les 14.00 h. Va a la Delegació a dinar. Poc després, abans de sortir

cap a l'aeroport, imparteix la benedicció –seria l'última a casa nostra– als que l'acompanyen i a les 17.00 h vola cap a Pamplona.

Pas de don Javier per Barcelona (1993)

24. 1993. 11 d'agost. Pas de don Javier per la Delegació

Don Javier torna en avió de Roma, d'un enterrament. Després de dinar a la Delegació vola a Pamplona, on s'està el beat Àlvar, que té una revisió a la clínica de la Universitat a la tarda.

Estades com a prelat de l'Opus Dei (1994-2016)

25. 1994. Del 21 al 23 de setembre. Primera visita com a prelat

És la primera visita a Barcelona després de la seva elecció com a prelat. En totes les estades, es va allotjar a la casa de la Delegació, a Barcelona. El mateix dia 21 manté tertúlies amb nombroses persones a Brafa. El dia 22 va al taller de Mayné per veure l'escultura de sant Josepmaria que es col·locarà en el presbiteri de Torreciutat. De tornada, passa per la Mercè i fa una curta visita a l'IESE. El 23 al matí surt cap a Torreciutat, amb motiu de la Jornada Mariana de la Família.

26. 1995. 25 de gener. Pas per Barcelona, camí de Pamplona

Arriba en avió, a última hora

del matí. És la primera visita després de la seva ordenació episcopal. A primera hora de la tarda, surt en avió cap a Pamplona, per presidir l'Acte Acadèmic en Memòria del beat Àlvar, a la Universitat de Navarra.

27. 1995. 28 de juny. Pas per l'aeroport, de camí a Saragossa i Pamplona.

Arriba en avió procedent de Roma. Des d'allà surt en cotxe cap a Saragossa i Pamplona.

28. 1995. 8 de juliol. Pas per Barcelona, procedent de Torreciutat

Arriba a Barcelona en cotxe des de Torreciutat. Per primera vegada ha ordenat diaques a 54 fidels de l'Opus Dei. Després de dinar, surt cap a l'aeroport per agafar un avió cap a Suïssa. D'allà anirà als

Estats Units, per realitzar una visita pastoral.

29. 1996. 10 de maig. Pas per Barcelona, camí de Granada

Arriba en avió des de Roma a última hora del matí. A la tarda agafa l'avió cap a Granada.

30. 1996. Del 14 al 16 de maig. Estada a Barcelona

A mig matí, arriba en avió des de Granada. El dia 14 va al Col·legi Major Monterols, a última hora de la tarda, per veure l'oratori que hi havia a *La Clínica*, un centre que ja no existeix. El dia 15 al matí, va a resar a la Mercè. Per suggeriment del rector, escriu una dedicatòria en el llibre d'honor de la Basílica. A la tarda, oficia un casament a l'oratori de Bonaigua. El dia 16 al matí rep unes visites i manté diverses tertúlies. A la tarda, vola cap a Roma.

31. 1996. 8 de juliol. Pas per Barcelona

Torna en cotxe de les ordenacions de diaques a Torreciutat del dia anterior. A les 19.00 h, s'embarca en un vol cap a Roma.

32. 1997. 29 de juny. Pas

Acompanyat de l'Albert Trías; darrere el Dr. Manuel Dacal, vicari a Catalunya (1995).

per Barcelona

Arriba en avió de Roma a mig matí. Directament va a resar a la Mercè. Després de dinar, surt en cotxe camí de Pamplona.

33. 1997. 7 de juliol. Pas per Barcelona

Surt de Torreciutat ben d'hora per agafar l'avió al Prat, camí d'Alemanya.

34. 1998. 30 de gener. Pas per Barcelona

Arriba a última hora del matí a l'aeroport, procedent de Roma. Poc després, s'embarca cap a Pamplona, on l'endemà té lloc l'acte d'investidura de doctors honoris causa; entre d'altres, del cardenal Ratzinger.

35. 1998. 15 de juny. Pas per Barcelona

A mitja tarda arriba a l'aeroport, procedent de Roma. Surten en cotxe cap a Pamplona.

36. 1998. 19 de juny. Pas per Barcelona

Arriba a la Delegació al migdia procedent de Pamplona. Després de dinar surt cap a l'aeroport, per agafar un vol cap a Roma.

37. 1998. 4 de juliol. Pas per Barcelona

Arriba en avió de Roma al voltant de les 15.00 h. Surten

directament en cotxe cap a Torreciutat, on l'endemà conferirà el diaconat a un grup de fidels de la prelatura.

38. 1999. 27 de juny. Pas per Barcelona

Arriba en avió de Roma cap a les 11.00 h. Celebra Missa a la Delegació. Després de dinar, se'n va en cotxe cap a Torreciutat.

39. 1999. 5 de juliol. Pas per Lleida i Barcelona

Torna en cotxe de Torreciutat, camí de Roma. S'atura a Lleida i té una tertúlia al centre *Segrià*. Arriba a dinar a la Delegació. Després surt cap a l'aeroport.

40. 2000. 8 i 9 d'abril. Pas per Barcelona

Arriba en avió dissabte a la nit. Diumenge, després de celebrar la Missa, surt en cotxe camí de Pamplona.

41. 2000. 12 d'abril. Pas per Barcelona

Arriba en cotxe de Pamplona al migdia. Després de dinar, agafa un vol cap a Roma.

42. 2000. 30 de juny. Pas per Barcelona

Arriba a l'aeroport procedent de Roma a les 14:25 h. Es dirigeix directament a la Mercè. Agafa un avió cap a Pamplona a les 17:20.

43. 2001. 3 de setembre. Pas per Barcelona

Arriba en cotxe des de Torreciutat al migdia. Després de dinar, surten per agafar un vol cap a Roma.

44. 2001. 7 de desembre. Pas per Barcelona

Arriba a l'aeroport de Barcelona, procedent de Roma, a les 16:30 h. En cotxe prossegueix viatge a Torreciutat, on l'endemà participarà en la dedicació de l'església del beat Josepmaria a Barbastre, juntament amb el bisbe Mons. Joan Josep Omella.

45. 2001. 9 de desembre. Pas per Barcelona

Procedent de Torreciutat, arriba directament a l'aeroport cap a les 11.30 h. Poc després de les 12:00 h, s'embarca cap a Roma.

46. 2002. 30 de juny. Pas per Barcelona

Arriba de Roma en avió poc després de les 14:00 h. Surten directament en cotxe cap a Pamplona.

47. 2002. 4 i 5 de juliol. Seguint el Pas dels Pirineus. I Montserrat

El dijous dia 4, procedent de Torreciutat, i passant per Balaguer, arriba a Ponts i es troba allà amb alguns que hi havien acudit des de Barcelona. S'aturen

al pont sobre el Segre que hi ha a la sortida d'Oliana, visiten el paller de Peramola, veuen a distància Can Vilaró i arriben a Pallerols cap a les 12:00 h. Veuen la ruïna de la rectoria i l'església. Després van a Can Fenollet, segueixen cap a Andorra i arriben a Sant Julià de Lòria.

Cap a les 17:00 h, arriben a l'església d'Andorra la Vella. A les 18:00 h, surten cap a Barcelona, passant pel Port d'Envalira, Coll de Puymorens, la Tour de Querol, la Cerdanya, Túnel del Cadí, Berga i Manresa, i arriben a la Delegació a les 20:30 h. El divendres dia 5, a mig matí, surten cap a Montserrat, on és rebut pel prior i altres monjos, ja que l'abat és fora. Resa a la capella del darrere del cambril. Els monjos li ensenyen la basílica des del cor superior i el porten al menjador de convidats, on han preparat un refrigeri.

A Montserrat el 5 de juliol del 2002.

Brinda per les vocacions de benedictins. El prior correspon amb visible mostra d'afecte. Els monjos li demanen que escrigui en el llibre d'honor de Montserrat, i hi escriu un llarg text. Després, l'acompanyen fins a la sortida del santuari, i li demanen que –ja que l'abat no hi ha pogut ser– aquesta visita sigui la número 0 i hi hagi aviat la visita número 1.

Arriben a dinar a la Delegació, i després surt cap a l'aeroport, rumb a Roma.

48. 2002. 2 i 3 de setembre. Estada a Barcelona

El dia 2, cap a les 10:00 h del matí, surten de Torreciutat camí de Barcelona, després d'ordenar 37 fidels de la prelatura. A la tarda, resa a la Mercè.

El dia 3 visita els col·legis Pineda i Xaloc, a l'Hospitalet de Llobregat. Va a veure dos malalts hospitalitzats i després de dinar

surt en avió cap a Roma.

49. 2003. 29 de juny. Pas per Barcelona

Arriba de Roma en avió cap a les 20.30 h. Manté una llarga tertúlia amb els qui l'han anat a rebre, a l'espera de l'enllaç amb l'avió cap a Pamplona. Embarquen cap a les 22:00 h.

50. 2003. 1 de setembre. Pas per Barcelona

Surt de Torreciutat a primera hora cap a l'aeroport de Barcelona, després d'ordenar com a preveres un grup de fidels de l'Opus Dei el dia anterior. A les 11:00 h, s'embarquen camí de Lisboa, per fer un romiatge a Fàtima, abans de marxar cap a l'Argentina.

51. 2004. 30 de juny. Pas per Barcelona

Arriba de Roma amb avió poc abans de les 16:00 h i va a la

Una de les tertúlies a Brafa. El Dr. Josep Maria Pujol i en Carles Cavallé escolten D. Juan Antonio González Lobato (17 de setembre de 2004).

Delegació per fer la oració de la tarda davant del Santíssim. Després, torna a l'aeroport, on agafa un avió cap a Pamplona.

52. 2004. 6 de setembre. Pas per Barcelona

Surt de Torreciutat cap a les 10:00 h, després de celebrar la Jornada de les Famílies i ordenar com a preveres dos fidels de la prelatura el dia anterior. Al migdia arriben a la Delegació. Després de dinar, va a l'aeroport per agafar un vol cap a Roma.

53. 2004. Del 16 al 20 de setembre. Estada a Barcelona i Tarragona

El dia 16 arriba al migdia a l'aeroport del Prat, procedent de Roma. A la tarda rep diverses persones i té una tertúlia a Bonaigua.

El 17 al matí va a Monterols i després té una nombrosa tertúlia a

Brafa. També rep diverses persones. A les 20:00 h, va a la Mercè per procedir –juntament amb l'arquebisbe Mons. Lluís Martínez Sistach– a la benedicció d'una imatge de sant Josep maria que s'ha instal·lat a la capella darrere del cambril de la Mare de Déu.

El dia 18 al matí té una tertúlia general al camp de futbol de Viaró. A la tarda visita l'IESE i el pis on va estar instal·lat el centre *La Clínica*.

El dia 19 al matí té una altra tertúlia a Brafa i planta un arbre per celebrar els 50 anys d'aquesta obra corporativa. Després, surt cap a Tarragona i dina al palau episcopal. A la tarda, participa –com a bisbe consagrat– en la consagració episcopal de l'arquebisbe Mons. Jaume Pujol.

El dia 20, després de l'esmorzar, surt en avió cap a Roma.

Sala d'estar de Montroig, a Tarragona (19 de setembre de 2004).

54. 2005. 30 de juny i 1 de juliol. Pas per Barcelona

Arriba a l'aeroport del Prat cap a les 20.30 h. El dia 1 celebra la Missa a Can Vilumara –una casa de Cabrils que s'utilitza per a activitats apostòliques– i cap a les 12 surt camí de Pamplona. Parem a dinar a Saragossa, on visita la Mare de Déu del Pilar.

55. 2005. 4 d'agost. Pas per Barcelona

Al migdia, arriba a la Delegació en cotxe procedent de Pamplona. Després de dinar, marxa cap l'aeroport, camí de Roma.

56. 2005. 31 d'agost. Pas per Barcelona

A les 15:30 h, arriba en avió de Varsòvia. Directament surten en cotxe cap a Torreciutat, on el diumenge 4 de setembre ordenarà com a preveres dos fidels de la prelatura.

57. 2005. 5 i 6 de setembre. Estada a Barcelona

Hi arriba el dia 5, cap a les 12.30 h, procedent de Torreciutat. A la tarda, va a pregar a la Mercè. A continuació va al *Palau*, que actualment és el centre de l'Opus Dei més antic del món en servei, veu les diverses estances del pis i els records de sant Josepmaria. A mig matí del dia 6, marxa cap a l'aeroport, on agafa un avió camí d'Hèlsinki.

58. 2006. 29 de juny. Pas per Barcelona

Arriba a l'aeroport de Barcelona, procedent de Roma. Poc després, agafa l'avió amb destinació a Pamplona.

59. 2007. 5 de setembre. Seguint el Pas dels Pirineus

Surt de Torreciutat a primera hora del matí. A les 10:00 h arriben a Oliana, on els esperen alguns que hi han anat des de Barcelona. Comenta que anaven a viure aquell 70è aniversari del pas de sant Josepmaria pels Pirineus, i a seguir els seus passos, en companyia de totes les persones de l'Obra, d'ara i de tots els temps. Afegeix que, al llarg del recorregut, resarien les quatre parts del rosari.

Visita la Ribalera, Sant Pou, la Cabana de Sant Rafel, la Bassa i Pallerols. En cada un d'aquests llocs, es llegeixen fragments dels records de don Francisco Botella. Mengen de pícnic a l'Escola de Pallerols. Després de dinar fa l'oració a l'església de Pallerols, i resen una Salve. A la tarda van a la Casa del Corb, i cap a les 18:00 h emprèn la tornada a Torreciutat.

60. 2008. Del 15 al 18 de maig. Estada a Barcelona

El dia 15, a mitja tarda, arriba amb AVE procedent de Madrid.

El dia 16 al matí presideix un acte dels 50 anys de l'IESE.

***Seguint el Pas dels Pirineus. I
Barcelona***

El dia 1, a les 17.00 h, arriba a l'aeroport de Barcelona. Va al centre Riells per estar una estona amb don Juan Antonio González Lobato, sacerdot greument malalt.

Després va al col·legi Pineda i beneeix l'oratori. A la tarda va a l'església de Montalegre per beneir una imatge de sant Josepmaria. Després té una tertúlia nombrosa al poliesportiu del col·legi Xaloc.

El dia 17 fa la cloenda a la Universitat Internacional de Catalunya (UIC) del congrés *Família i Societat*. A la tarda té una tertúlia multitudinària al camp de futbol del col·legi Viaró.

El dia 18 al matí té una altra tertúlia al poliesportiu de Xaloc, i després una altra a Monterols amb els que hi viuen. A la tarda va a la Mercè per pregar, i a les 19.00 vola cap a Roma.

61. 2008. 21 de setembre. Pas per Barcelona

Surt de Torreciutat a primera hora del matí per agafar l'avió al Prat, de tornada a Roma.

62. 2010. 1, 2 i 6 de setembre.

El dia 2 al matí surt de Barcelona per recórrer altres llocs del Pas dels Pirineus. Passen per Argolell, pont sobre el riu Civís, barranc de la Cabra Morta, Ares, Cornobau, Borda de Baridà, Cabana de Sant Rafel i Pallerols. A les 17:00 h, marxa cap a Torreciutat.

El dia 6 al matí surt de Torreciutat. A les 12:45 h, arriba al temple de la Sagrada Família. Escriu unes paraules en el llibre d'honor. A les 16:00 h agafa l'avió amb direcció a Roma.

63. 2012. Del 30 juny al 2 juliol. Estada a Barcelona i Girona

El dia 30 arriba a l'aeroport a mitja tarda.

El diumenge dia 1 surt cap a Girona. Té una tertúlia general al poliesportiu del col·legi Bell-lloc del Pla. Dina al Club Tempir, on rep diversos grups de persones. A la tarda es desplaça a Rocacorba,

una casa que s'utilitza per a convivències i recessos, on beneeix una imatge de sant Josepmaria i escriu una dedicatòria en el llibre de signatures.

El dia 2 va a resar a la Mercè. Després va a Montalegre per pregar davant la sepultura de Mn. José María Hernández Garnica, *Chiqui*. Després de dinar, se'n va a l'estació de Sants per agafar el tren que el portarà a Pamplona.

64. 2012. 3 i 4 de setembre. Estada a Barcelona

Hi arriba el dia 3, a l'hora de dinar. A la tarda, manté diverses trobades i visites.

El dia 4 va a resar a l'església de Pompeia, on sant Josepmaria hi havia celebrat missa diverses vegades. Se'n va a Castelldaura, on té un parell de tertúlies. Després de dinar, surt cap a l'aeroport amb destinació a Roma.

65. 2012. Del 30 novembre al 2 desembre. Estada a

Barcelona i Andorra

A les 19:30 h del dia 30, arriba a l'aeroport de Barcelona, procedent de Roma.

El dia 1 es desplaça a Andorra. Arriba a Sant Julià de Lòria, on el rep l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra i altres autoritats. A les 12:00 h beneeix l'escultura de sant Josepmaria a l'església de Sant Julià de Lòria. Posteriorment, té lloc una recepció a la Casa de la Vall, on escriu una dedicatòria en el llibre d'honor. Amb diverses autoritats, assisteix a un dinar oficial a l'hotel Andorra Park d'Andorra la Vella. Al final, brindis del Síndic General, del Cap de Govern, l'arquebisbe d'Urgell i, finalment, del Pare. Fa l'oració de la tarda a l'església de Sant Esteve. Participa a la VIa Jornada de *Camins de Llibertat a través dels Pirineus: El pas de sant Josepmaria per Andorra, l'any 1937*, amb la ponència «Records sobre sant Josepmaria, el pas dels Pirineus i Andorra». Al capvespre, torna a Barcelona.

Amb el universitaris residents del Col·legi Major Pedralbes (17 de maig de 2008).

A Castelldeusa, amb qui serà el seu successor, Mons. Fernando Ocariz (4 de setembre de 2012).

El diumenge dia 2 al matí té dues tertúlies a l'aula magna de la Universitat Internacional de Catalunya. A les 18:00 h, vola cap a Roma.

66. 2014. 29 d'agost. Pas per Barcelona

Arriba a l'aeroport, procedent de Roma, a primera hora de la tarda. Surten directament cap a Torreciutat en cotxe. El diumenge ordena dos sacerdots de la prelatura. Després, fa camí cap a Pamplona i Madrid.

67. 2015. 3 i 7 de setembre. Pallerols i Barcelona

El dia 3 arriba a Pallerols, procedent de Torreciutat, cap a les 12:00 h per beneir l'edifici de l'antiga rectoria, que s'ha reconstruït. Després de la cerimònia, saluda una per una les famílies assistents. Megen un pícnic a Ca l'Empordanès. Després

s'acosta a la Cabana de Sant Rafel. Torna a Pallerols i, després de fer la Visita al Santíssim, surt cap a Torreciutat.

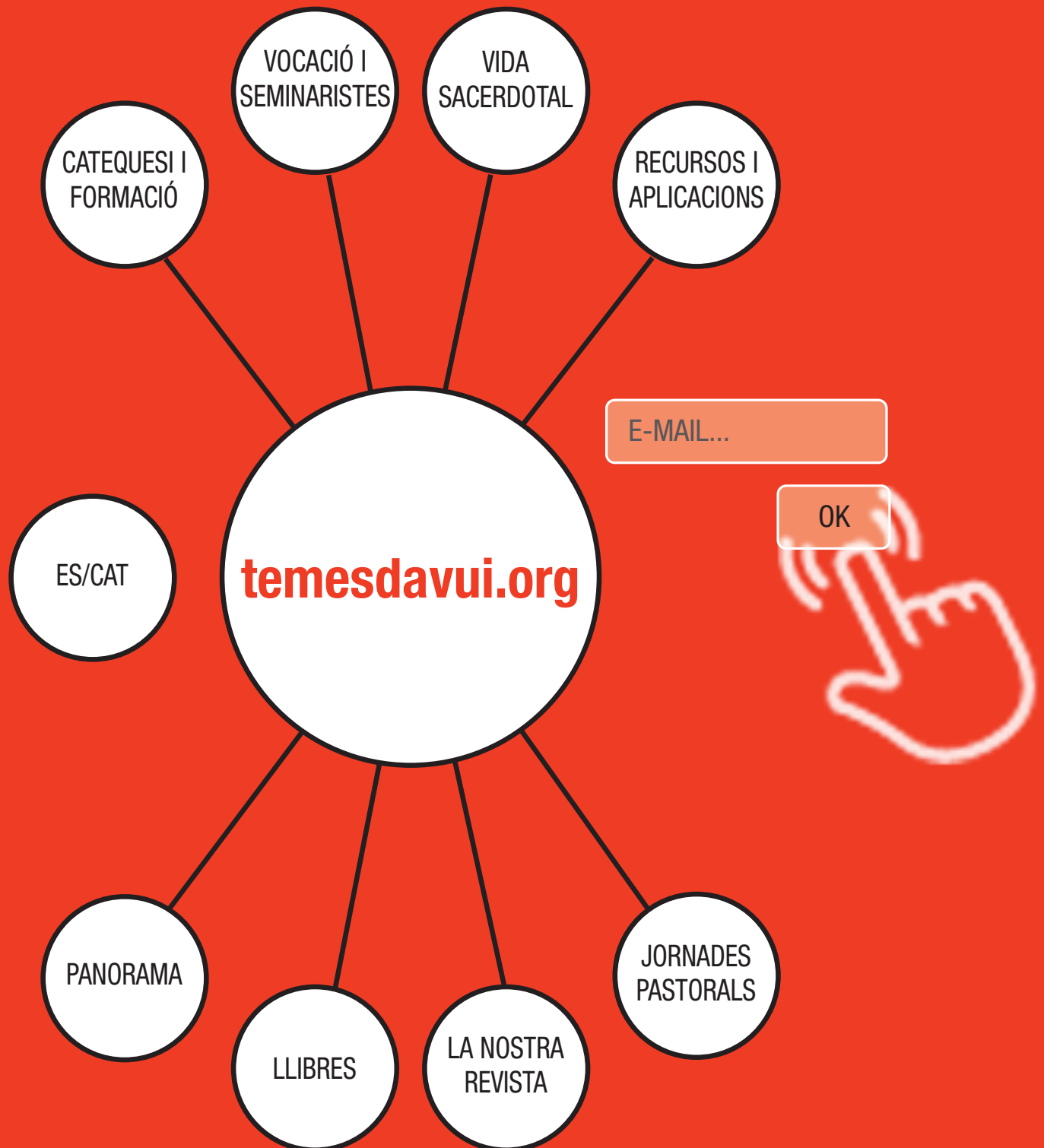
El dia 7 arriba a Barcelona al migdia procedent de Torreciutat. Té trobades amb algunes persones. Després de dinar i fer l'oració de la tarda, surt cap a l'aeroport per agafar un avió que el portarà a Roma.

68. 2016. 5 de setembre. Darrera estada

Hi arriba amb cotxe al migdia, procedent de Torreciutat, on ha ordenat sis sacerdots de la prelatura. És l'última ordenació de la seva vida. Saluda algunes persones. Després de dinar, reprèn el viatge en cotxe cap a Roma, fent nit a Aix-en-Provence. Aquesta és la darrera vegada que va ser a Catalunya.

Subscriu-te gratuïtament a la nova web de *Temes d'Avui*

Rebràs el *butlletí* setmanal i les monografies
Amb accés a tots els continguts de la web.

Un enamorat de Pallerols

Jordi Piferrer i Deu

Vicepresident de l'Associació d'Amics del Camí de Pallerols de Rialb a Andorra

Tot el que tenia a veure amb sant Josepmaria era per a Mons. Echevarría una prioritat. Per això va seguir amb interès i emoció les incidències en la recuperació del camí de Pallerols a Andorra.

A Pallerols, al rebost de la rectoria, el 3 de setembre del 2015.

Arran de la mort del prelat de l'Opus Dei, Mons. Javier Echevarría, el dilluns 12 de desembre, festa de la Mare de Déu de Guadalupe, m'ha vingut el record de les vegades que Mons. Echevarría va ser a Pallerols de Rialb, tot seguint les petjades de sant Josepmaria Escrivà de Balaguer.

Sant Josepmaria i la fugida pels Pirineus

Tot el que es referia a sant Josepmaria era, per a Mons. Echevarría, un reclam que atreia la seva atenció. Per això no podia passar per alt el fet que, a Pallerols de Rialb, el fundador de l'Opus Dei hi rebés una carícia de la Mare de Déu en uns moments molt difícils de la seva vida. Fou a l'any 1937, quan, perseguit per a causa de la fe catòlica, va haver de marxar de Madrid i, passant per Andorra i França, va arribar a l'altra banda d'Espanya, on va poder exercir en llibertat el seu ministeri sacerdotal.

Durant la cerimònia de benedicció de la reconstruïda rectoria de Pallerols.

Saludant una de les famílies que hi varen assistir.

Moltes persones de tot Catalunya van voler acompanyar Mons. Echevarría en aquesta jornada tan especial (3 de setembre de 2015).

Durant la seva vida, sant Josepmaria va manifestar sovint que era un sacerdot secular com molts altres clergues d'arreu del món i no va desitjar per a ell cap tipus de privilegi. És ben natural que, com molts altres sacerdots que també foren perseguits durant la guerra civil espanyola, que va durar de 1936 a 1939, a ell tampoc no li fossin estalviats els mateixos sofriments que patiren els seus germans en el sacerdoci.

Efectivament, a partir del 18 de juliol de 1936 va romandre amagat 15 mesos en diferents llocs de Madrid fins que, el 8 d'octubre de 1937, va decidir passar a l'altra part d'Espanya, on podria atendre amb llibertat moltes persones en la direcció espiritual i que havien quedat a l'altra zona.

La ruta elegida va ser: Madrid-València-Barcelona-Oliana-Peramola-Pallerols. A partir d'aquest punt, continuarien a peu travessant rius i muntanyes –per camins paral·lels al riu Segre– fins arribar al Principat d'Andorra pel Mas d'Alins i Sant Julià de Lòria.

El dia 8 d'octubre de 1937, sortiren en cotxe des de Madrid fins a València. L'endemà sortiren de València en tren arribant a Barcelona el matí del dia 10. A Barcelona, hi estigueren 40 dies esperant l'avís dels guies de sortir cap a Andorra. Quaranta dies de penúries, sense diners suficients, passant molta gana i amb el perill constant de ser detinguts.

Finalment, el 19 de novembre, a la una del migdia, sortiren en l'autobús que feia el trajecte Barcelona-La Seu d'Urgell i van baixar-ne poc després d'Oliana, al pont sobre el riu Segre. Sant Josepmaria anava acompanyat per set persones més, que formaven part del grup de fidels amb els quals tenia tracte habitual.

D'Oliana anaren a peu fins a Peramola i Pallerols. En aquest racó de la Baronia de Rialb, s'estigueren amagats al rebost de la rectoria, que estava abandonada. La nit del 21 al 22 de novembre, sant Josepmaria passà una forta experiència mística que deixà en el seu interior una profunda petjada. Passà tota la nit plorant perquè no veia clar quina era la voluntat de Déu: si continuar endavant cap a Andorra o tornar a Madrid, on havia deixat alguns dels seus fills de l'Opus Dei.

Un senyal a Pallerols

Una nit d'intens dolor i sofriment espiritual, perquè es pensava que marxant cap a Andorra no feia la voluntat de Déu, que abandonava alguns dels seus fills, que era una actitud de covardia, ell que sempre havia donat la cara i no s'amagava davant les contradiccions. Enmig

d'aquest intens sofriment, demanà una prova que li mostrés que feia bé anant cap a Andorra.

El Pare Oriol Diví, monjo de Montserrat, va expressar bellament aquesta experiència de sant Josepmaria amb els versets que va compondre l'any 2006:

«Entre la fe i la recança, fent camí de fosca i dol, a Pallerols una rosa muda l'angoixa en consol. Vegé sant Josepmaria la Verge en do tan preuat, que el camí de nostra vida, doni flors de santedat».

No veia amb claredat quina era la voluntat de Déu; més encara, li semblava que, continuant cap a Andorra, estava dient que no a Déu i això li produïa un patiment insuportable. La rosa de fusta daurada que trobà al terra de l'església de Pallerols, el confirmà en la seva primera decisió que feia bé continuant cap a Andorra.

Heus aquí un petit resum per entendre per què Mons. Javier Echevarría se sentia tan atret per Pallerols i hi volia anar sovint. En una ocasió –en què ens va rebre, a un grup que ens dediquem a promocionar Pallerols i el camí fins a Andorra– ens va donar una benedicció de comiat dient: «Que sigáis abriendo este camino de Pallerols y de los Pirineos para muchísima gente. Por este camino, por la generosidad con que nuestro Padre abrió este camino, hemos llegado todos a la Obra».

Les estades a diversos punts del camí Pallerols-Andorra

En cinc ocasions, Mons. Echevarría va ser a Pallerols o en algun punt del recorregut fins a Andorra.

La primera vegada fou el 4 de juliol de 2002, l'any del centenari del naixement de sant Josepmaria i de la seva canonització. Va visitar Peramola, Pallerols i Fenollet. Després, continuà fins a Andorra i passà a França pel Port d'Envalira, de manera que es va poder fer càrrec de tot el que suposa el recorregut de l'expedició de sant Josepmaria.

La segona visita va ser cinc anys més tard, el 5 de setembre de 2007, en el 70è aniversari del pas de sant Josepmaria per les terres de la Baronia de Rialb i de l'Alt Urgell, camí d'Andorra. En aquesta ocasió, va ser per segona vegada a Pallerols i va visitar la Ribalera, el Corb, la cabana de Sant Rafel i la Bassa. A l'església de Pallerols, hi va dirigir la meditació, adreçada a un petit grup que l'acompanyaven. El tema central de la meditació fou remarcar la importància d'incrementar la vida de pietat, del tracte amb Jesús. Entre moltes altres coses, digué:

De camí a la Cabana de sant Rafael, acompanyat pel Dr. Ramon Herrando, vicari de l'Obra a Espanya, i uns joves voluntaris (3 de setembre del 2015).

«Interesa mucho que cuidemos toda nuestra vida de piedad, pero concretamente los tiempos de la oración. Hijos míos, acudamos a la oración a ser hombres contemplativos; a aumentar ese vivir pendientes de Dios como Él quiere que estemos. No olvidemos que nuestro Padre insistió muchísimo en que la única arma que tenemos en el Opus Dei es la oración.

»Hijos míos, basta que echemos una mirada a aquellos días del paso de los Pirineos... ¿Cómo consiguieron superar aquellas enormes dificultades? Poniendo sus almas más continuamente en diálogo con el Señor».

Allò que Mons. Echevarría suggeria també ho vivia. Jo mateix ho vaig poder comprovar l'1 de desembre de 2012, quan va voler fer mitja hora d'oració davant el Santíssim Sagrament, a l'església d'Andorra la Vella, abans d'assistir a les Jornades de Camins de Llibertat. Això li suposava escurçar el temps dedicat al dinar. Podria haver fet l'oració de tornada cap a Barcelona durant les dues hores de viatge que tenia per davant, però va preferir fer-la a l'església.

En moltes altres ocasions, en viatges per arreu del món, volia fer l'oració davant del Santíssim Sagrament, encara que li suposés una exigència personal en els horaris.

El 2 de setembre de 2010, tornà per tercera vegada a Pallerols, visitant de nou la Cabana de Sant Rafel, el poble d'Ares, el riu de Civís,

el Barranc de la Cabra Morta i Argolell, a la frontera amb Andorra. També en aquesta ocasió, a la tarda, a l'església de Pallerols, dirigí la meditació dels qui l'acompanyaven. El tema central fou l'amor a la missa i l'eucaristia. Deia:

«Nuestro Padre en todas las circunstancias siempre ha salido adelante por centrarse cada vez con más fe en la Eucaristía, en la presencia real de Dios en las especies sacramentales, y también por ese querer hacer de cada una de sus jornadas una Santa Misa.

»Imaginemos cómo serían las misas en la cabaña de San Rafael, cómo sería la misa en la Ribalera, cómo sería la misa los demás días que pudo celebrarla; con qué interés, con qué fuerza y con qué recurso de auxilio se agarraría a esa Hostia en la que está presente Jesucristo con su Cuerpo, con su Sangre, con su Alma y su Divinidad».

La quarta estada de Mons. Javier Echevarría va ser l'1 de desembre de 2012, en el 75è aniversari de l'arribada de sant Josepmaria a Andorra. En aquella ocasió, anà al Principat per beneir una estàtua de sant Josepmaria, obra de l'escultora Rebeca Muñoz, que està col·locada a l'església parroquial de Sant Julià de Lòria.

Després de la cerimònia, fou rebut per les autoritats eclesiàstiques i civils del Principat: Mons. Joan-Enric Vives, arquebisbe del Bisbat d'Urgell i copríncep d'Andorra; Mn. Josep Maria Mauri, vicari general; Mn. Ramon Sàrrias, arxiprest de les Valls d'Andorra; el M.I. Sr. Vicenç Mateu, síndic general de les Valls d'Andorra; el M.I. Sr. Antoni Martí, cap del Govern d'Andorra; la Hble. Sra. Rosa Ferrer, cònsol major d'Andorra la Vella i la Hble. Sra. Montserrat Gil, cònsol major de Sant Julià de Lòria. Tots ells acompanyats pels consellers del Govern i de les respectives parròquies.

He pogut parlar després amb molts d'ells i coincidien en la grata impressió que els va causar Mons. Javier Echevarría. Alguns no tenien cap recel a manifestar que era un sant, altres remarcaven la seva senzillesa i humilitat. Han passat cinc anys d'aquella trobada i encara avui recorden amb satisfacció el tracte ple d'estimació que els manifestà Mons. Echevarría.

Una memorable jornada que també recordava sovint Mons. Echevarría, ressaltant l'afectuosa acollida que li brindaren les autoritats d'Andorra i la seva gent. Deia que no havia estat una rebuda protocol·lària, sinó una rebuda sincera i afectuosa, en memòria de sant Josepmaria.

Benedicció de l'escultura de sant Josepmaria a l'església parroquial de sant Julià de Lòria. Mons. Echevarría amb Mons. Joan-Enric Vives, copríncep d'Andorra (1 de desembre del 2012).

A la tarda, participà en la *Via Jornada de Camins de Llibertat a través dels Pirineus* que tingué lloc al Centre de Congressos d'Andorra la Vella. Allà pronuncià una ponència en la qual, entre d'altres coses, destacà:

«Hace 75 años, el 2 de diciembre de 1937, de madrugada, san Josemaría entraba en Andorra junto con los otros miembros de la expedición.

»Eran los primeros pasos que daban en libertad después de un larguísimo año y medio de todo tipo de peligros y penalidades; tantas veces pasando la noche en la calle, en el bordillo de la acera, sin documentación, con el riesgo de ser detenidos y llevados directamente a la cárcel o al paredón. Ahora, después de tanta espera, ya en Andorra, exultaban al poder hacer algo tan sencillo y tan necesario como rezar o cantar en voz alta.

»Aquel momento de su paso a Andorra quedó fijado para siempre en el corazón y en la mente de san Josemaría, pues para él supuso el comienzo de una nueva etapa en el cumplimiento de aquello que le pedía Dios: la fundación del Opus Dei y su expansión por todo el mundo.

»A Andorra llegaron agotados, después de las largas caminatas nocturnas, con hambre y frío, y con la tensión del peligro. ¡Con qué agradecimiento recordaba san Josemaría la acogedora hospitalidad que Andorra les ofreció!

»Estoy seguro que desde el cielo bendice a todas las personas de este pequeño pero hospitalario país, que le acogió tan generosamente, e intercede por sus gobernantes y por todos sus habitantes, para que el Señor llene de alegría todos los hogares y a cada uno de los hombres y mujeres de Andorra».

Finalment, el 3 de setembre de 2015, anà per última vegada a Pallerols per beneir la rectoria que feia poc que havia estat restaurada. Durant la tarda d'aquest mateix dia, visità la cabana de Sant Rafel.

De l'homilia que pronuncià a l'església de Pallerols, en remarco alguns punts que ens poden ajudar a comprendre la gran estimació que tenia per Pallerols i el missatge que transmet.

«Queridos hermanos y queridas hermanas, queridos hijos y queridísimas hijas. No puedo ocultar que estoy conmovido al estar en este lugar donde nuestro Padre hace 78 años pasó por estas tierras con el corazón encogido por toda la tragedia que asolaba el país, y concretamente –como era muy humano y muy sobrenatural– también pensando en las personas de la Obra que habían quedado en lugares donde corrían determinados riesgos.

»Por eso, también parte de la turbación que tuvo aquí, era: no puedo abandonar a estas personas que siguiendo el camino de la Obra se han puesto en las manos de Dios. Y por eso dudó y tuvo una angustia seria porque no quería ser un prófugo ante la realidad maravillosa de tener que ayudar a sus hijas y a sus hijos».

En acabar la cerimònia de la benedicció de la rectoria, va rebre moltes persones que havien acudit a Pallerols per saludar-lo. Hi havia molts descendents dels que havien ajudat sant Josepmaria l'any 1937: de Cal Tonillo, de Juncàs, Vilaró, l'Empordanès... i molta altra gent que havia col·laborat en la reconstrucció de la rectoria. Per a tots (més de 100 persones) tingué paraules d'encoratjament personal i d'agraïment. Com deia recentment Mons. Fernando Ocariz, «tenía una gran capacidad de transmitir ideas, dar consejos... Nunca era un simple escuchar, sino que se sentía involucrado con la gente. Con cariño, verdaderamente. A mí siempre me ha llamado la atención. Nunca tenía prisa para estar con las personas».

MONS. JAVIER ECHEVARRÍA > UN ENAMORAT DE PALLEROLS

A dalt, amb diverses autoritats durant la VII Jornada Camins de llibertat (Andorra la Vella, 1/12/2012).

A la dreta, l'església parroquial de Sant Julià de Lòria en la benedicció de l'escultura de sant Josepmaria.

A l'esquerra, mirant l'exposició sobre el pas de sant Josepmaria per Andorra. Inferior: El Prelat obsequià Mons. Vives, copríncep d'Andorra, amb una rèplica de la rosa de Rialp.

Jo ho he experimentat personalment en els encontres del prelat a Pallerols (any 2015) i a Andorra (any 2012). No tenia pressa, escoltava cadascú. M'atreveixo a afirmar que tenia el do de profecia per com aconsellava a cada persona i per l'estimació amb què ho feia. Certament, Mons. Echevarría va ser un home de Déu amb un cor molt gran.

Un altre aspecte de la seva personalitat que jo destacaria era la seva disponibilitat, la seva humilitat per obeir les indicacions dels que organitzaven alguna activitat. Jo ho he pogut comprovar en les seves visites dels anys 2012 i 2015.

Totes dues vegades vaig tenir la oportunitat de ser al seu costat, tot explicant-li coses i presentant-li persones relacionades amb el camí de Pallerols a Andorra. «Tu guíame, que yo te seguiré», em deia. No posava cap resistència a les indicacions que li feies, canviant de parer si li indicaves una altra cosa. Era realment molt dòcil.

Un últim detall que mostra l'amor que Mons. Echevarría tenia per Pallerols i tot el que suposa el pas dels Pirineus, és que durant els set últims dies de la seva vida en aquesta terra –que passà ingressat a l'Hospital Policlínic Campus Bio-Mèdic de Roma– li llegien com a lectura espiritual la narració que Andrés Vázquez de Prada fa sobre el pas dels Pirineus. Va voler acabar els seus dies recordant l'aventura de sant Josepmaria en el seu camí d'evasió cap a Andorra, complint la voluntat de Déu. El dia que morí, dilluns 12 de desembre, va acabar la lectura del pas dels Pirineus amb l'arribada a Lourdes, una carícia més de la Mare de Déu vers el servent bo i fidel que fou Javier Echevarría, un enamorat de Pallerols.

Nota.- Els discursos i homilies senceres que pronuncià Mons. Javier Echevarría en les seves visites a Pallerols i Andorra, així com altres escrits seus relacionats amb Pallerols, es poden trobar a la web de l'Associació d'Amics del Camí de Pallerols de Rialb a Andorra: www.pallerols-andorra.org.

Les tertúlies familiars al Col·legi Viaró

Ignasi Canals Álvarez

Director del Col·legi Viaró de 1994 a 2016

Viaró és un col·legi que va aplegar en dues ocasions milers de famílies en animada tertúlia amb el Pare. Entre els temes tractats: els fills, l'educació, les alegries i les dificultats de la vida...

Milers de famílies es van aplegar als camps d'esports de Viaró (17 de maig del 2008).

Mons. Echevarría va visitar Viaró en quatre ocasions. La primera va ser el 21 de novembre de 1972, acompanyant sant Josepmaria durant la tertúlia que va tenir a la biblioteca del col·legi, amb matrimonis, pares d'alumnes, i professors de l'escola. La segona, amb motiu de la tertúlia que va tenir el beat Àlvar amb milers de persones de tota Catalunya, el 20 de maig de 1989; va ser al camp de futbol de l'estadi. Aquest mateix lloc va ser allà on Mons Echevarría va tenir dues tertúlies –ja com a prelat de l'Obra– amb unes quinze mil persones: la primera el 18 de setembre de 2004 i la segona el 17 de maig de 2008.

Hi ha un record gràfic a Viaró de les quatre tertúlies: es va plantar una magnòlia per a cada una d'elles. I hi ha una placa al peu de cada arbre, que ho recorda. Aquest detall són els que manifesten que es treballa amb visió històrica.

Recordo els dies previs a les dues tertúlies de Mons. Echevarría: van requerir un gustós esforç organitzatiu per part de professors, personal no docent i alumnes, que esperàvem l'esdeveniment amb gran il·lusió, tot esperant que fos un èxit. Muntar l'escenari, col·locar milers de cadires, marcar els llocs d'aparcament, repartir encàrrecs entre alumnes i professors... Les dues vegades vàrem acudir, com sempre fèiem, a les clarisses de Pedralbes, per demanar-los que resessin per tal que no plugués. A la tertúlia del 2008, unes hores abans plovia a bots i barrals, i va deixar de ploure dues hores abans de començar.

Atenent cada persona

Com a director de Viaró en aquells anys, vaig tenir el privilegi de rebre Mons Echevarría, en arribar a l'escola, i d'acomiar-lo, a l'hora de marxar. Va sobtar-me, en les dues ocasions, com n'estava, de cansat, quan hi va arribar, de resultes de l'intens programa de reunions que tenia. I, al mateix temps, com aquell esgotament desapareixia en començar la tertúlia; clarament, l'esperit tibava del cos cap amunt, l'enlairava. En totes dues visites, va voler saludar personalment les persones del Consell d'Administració i Junta de Govern de Viaró, amb les seves esposes, «per agrair la seva tasca, de tanta transcendència apostòlica». Vaig observar, quan li presentava a cadascuna d'aquestes persones, que el poc temps que li podia dedicar era *intens*: només estava per a ella.

Vaig comprovar el que ja m'havien explicat: el Pare –com anomenem el prelat a l'Obra– no sabia (ni volia saber) *qui* ni *què* li explicarien o preguntarien a les tertúlies. A les dues es van presentar, per explicar alguna cosa i preguntar, unes dotze persones. Totes amb temes diferents. Cadascuna tenia a la vora alguns dels micròfons presents entre el públic. Cada persona que intervenia tenia un número. A la tertúlia del 2004, en el moment que hi havia d'haver una de les primeres sis preguntes, resulta que no hi era la persona prevista, i ho va fer la que tenia el... 12è torn.

L'ambient, anterior i posterior a les tertúlies, era d'alegre festa familiar: tots érem allà molt a gust. I, malgrat ser milers de persones, no era una *multitud*, sinó una reunió de persones educades, obedients a les indicacions, i que –tot i ser tan nombroses– van deixar les instal·lacions molt netes.

L'estructura de les dues tertúlies va ser similar: el Pare va ser rebut i acomiatat amb un fort aplaudiment, tots dempeus. Ell va parlar uns deu minuts del que portava al cor i volia comentar. A continuació, va contestar a allò que li preguntaven, dedicant uns minuts a cada qüestió,

sempre amb visió sobrenatural, citant freqüentment l'evangeli i sant Josepmaria. Sempre positiu, explicant anècdotes divertides. S'hi estava bé, amb ell. Jo observava la tertúlia des de l'escenari, i un altre tema que em va cridar l'atenció era l'interès amb què escoltava tothom al llarg de la tertúlia, des de nens de 10 anys fins a persones molts grans.

El 18 setembre del 2004

La tertúlia va tenir lloc a les 11:30 h del matí. El camp de futbol de l'estadi era ple de gom a gom, amb milers de persones arribades de tota Catalunya. El temps era molt bo. En connectar-li el micròfon, les seves primeres paraules van ser de record i agraïment a sant Josepmaria, amb qui havia estat a Viaró al novembre de 1972.

Va recordar l'oració de sant Josepmaria, l'any 1946, a la mare de Déu de la Mercè, demanant per l'Opus Dei, tot just abans de marxar a Roma per primera vegada. El Pare ens va animar a acudir a la Mare de Déu sempre que tinguem alguna preocupació. Va parlar de estimar el Sant Pare, que en aquells moments era Joan Pau II, i que era gran i estava malalt; de manera espontània, es va produir un llarg i intens aplaudiment pel Sant Pare.

Va contestar la pregunta d'una mare, metgessa, que estava en tractament d'un càncer des de feia un any; va parlar del misteri del dolor i el seu sentit, que ens uneix a Crist. Una senyora, musulmana de Kirguizstan que vivia aquí, li va comentar el bé que li havia fet la lectura de *Camí*; li va demanar que l'Opus Dei anés aviat al seu país. El Pare va comentar-li que esperava que pogués ser ben aviat.

Una altra pregunta va ser sobre la família i l'educació dels fills. En contestar, el Pare va animar tothom a ser molt bons esposos, a estimar els fills i a defensar el seu dret d'educar-los cristianament: «que els vostres fills aprenguin a tractar Crist per la vostra pietat, pel vostre exemple, per la vostra participació en els sagraments». Una pregunta va servir al Pare per parlar de la reacció cristiana dels pares envers la vocació d'un fill a una entrega total a Déu: «que beneïu i demaneu per les famílies nombroses, i que demaneu per tal que hi hagi moltes vocacions a tot el món, per a sacerdots, per a la vida consagrada...» L'última pregunta, la va fer un professor de Viaró, i va donar motiu al Pare per comentar la importància de la coherència entre el que el pare i la mare fan i allò que exigeixen als fills.

La tertúlia del 17 maig del 2008

L'escola va obrir les portes a les 14.30 h. Des d'aleshores, i fins a l'hora de la tertúlia –les 17.00 h–, una riuada de gent omplia tots els camins de Viaró en direcció a l'estadi, que es va omplir del tot. Com a la del 2004, molts alumnes de Secundària van oferir-se a col·laborar en les tasques organitzatives, com ara els aparcaments, el repartiment d'aigua, l'acomodació a la zona de cadires, el control d'accessos, etc.

El Pare va estar de tertúlia durant una hora. El clima era de conversa familiar. Com feia sovint, el Pare va començar glossant diversos aspectes de la vida cristiana, com ara l'amor a la vida, els fills, els drets dels pares en l'educació, el sentit de la Creu o la necessitat de dedicar algunes estones a la pregària diàriament. Va demanar als assistents que no deixessin de pregar pel sant Pare cada dia, com una mostra de l'estima filial que els cristians hem de manifestar a qui és el vicari de Crist a la terra. També volgué fer esment del sagrament de la Penitència. La trobada es va cloure amb un Parenostre per a totes les autoritats, polítiques, eclesiàstiques i militars, perquè sàpiguen dur a terme la tasca que els ha estat encomanada.

Durant un moment van caure quatre gotes, però això no va ser cap problema per al desenvolupament de la tertúlia. Centenars de paraigües van aparèixer un moment en escena, creant un conjunt multicolor.

Moltes persones van treballar de valent per aconseguir que milers d'assistents poguessin gaudir de les tertúlies.

Viaró és un col·legi, obra corporativa de l'Opus Dei, situat al terme de Sant Cugat del Vallès. La seva bona situació i accessos van permetre que gent de tot Catalunya pogués participar en les trobades del 2004 i del 2008.

Abans de marxar, va voler agrair públicament als professors i alumnes de Viaró tota l'organització.

Mons. Echevarría era molt agraït. En totes dues ocasions, en assabentar-se que havíem previst una xocolatada per als alumnes que havien estat col·laborant en l'organització de l'acte, va indicar que «hi hagi, a la xocolatada, un detall extra de part meva». Cal tenir present que un bon nombre de professors i alumnes, pels seus encàrrecs, no van poder estar-hi presents, a la tertúlia. Dies després vàrem oferir la xocolatada amb unes *xuxes*, i quan vam informar els alumnes del motiu de l'*extra*, varen expressar el seu agraïment amb un fort aplaudiment.

Esmento una altra manifestació del seu agraïment. Uns dies després de la tertúlia del 2004, vàrem rebre a Viaró una carta en què ens donava les gràcies. La copio textualment:

«Queridísimos: ¡que Jesús me guarde a los profesores, al personal no docente y a los alumnos de Viaró!

»Desde que volví a Roma, deseaba escribiros para daros las gracias de todo corazón a quienes colaborasteis en la organización de la tertulia del pasado 18 de septiembre: sin vuestra labor oculta –y muy brillante a los ojos de Dios– no hubiera sido posible tener aquel encuentro de familia. Por eso, os doy las gracias, os tengo muy presentes en la Santa Misa, el momento más importante de mi día y de mi vida, y estoy convencido de que San Josemaría, que vivió siempre bajo la máxima de *ocultarse y desaparecer* para que sólo Jesús se luzca, corresponderá a vuestra generosidad con abundantes dones sobrenaturales. Mi deseo es poder verme con vosotros, apenas sea posible.

»Os ruego que recéis por mis intenciones y el desarrollo de la labor apostólica de la Prelatura del Opus Dei en el mundo entero.

»De nuevo, muchas gracias por el cariño con que llevasteis a cabo vuestro trabajo. Os envío mi mejor bendición, para vosotros y vuestras familias.»

In Domino

+ Javier

Com és raonable, aquesta carta es guarda, emmarcada, a Viaró.

Des de Viaró, també volem agrair a totes les persones i institucions que ens van facilitar poder reunir 15.000 persones cada un d'aquells dos dies, a més dels alumnes, professors i personal no docent. Al Centre d'Alt Rendiment (CAR), que va permetre que hi aparquessin molts cotxes, i a SUCERAM on van aparcar els autocars, vinguts de tota Catalunya; els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, que varen posar serveis de tren especials; els Mossos d'Esquadra i la Policia local de Sant Cugat, que varen estar pendents dels exteriors; i a l'Aeroclub de Sabadell, que va aconseguir que cap avió volés per sobre de l'Escola durant les tertúlies.

Recursos per a la predicació i la vida cristiana - catequesi - temes d'actualitat tractats amb profunditat - crítica literària - 20 anys de la nostra revista - vídeos recomanats...

Et deixaràs perdre tots aquests recursos?

D'especial interès per a educadors, catequistes, professors de religió, ciutadans compromesos amb la vida pública.

>> > **entra a: www.temesdavui.org**

TEMES D'AVUI
ACTUALITAT PASTORAL

Catequesi i Formació > Vocació i Seminaristes > Vida Sacerdotal > Recursos i Aplicacions >

Catequesi i Formació
Materials actuals i útils per a les diverses etapes formatives

L'Actualitat a Temes d'Avui · Panorama · Llibres · La Nostra Revista

Diumenge de la Santíssima Trinitat (A): La Santíssima Trinitat és el rostre amb el qual Déu mateix s'ha revelat
Avui és el diumenge de la Santíssima Trinitat. La llum del temps pasqual i de Pentecosta renova cada any en nosaltres l'alegria i l'estupor de la fe: reconeixem que Déu no és una cosa vaga, el nostre Déu no és un Déu «spray», és concret, no és un...
Vocació i Seminaristes · Temes d'Avui

Acompanyar, discernir, integrar: Guia per llegir el capítol VIII d'Amoris Laetitia; Prof. José Granados
Segons Amoris Laetitia, la perspectiva de la misericòrdia és la més adequada per llegir tot el text, i especialment el capítol vuitè (vegeu AL 309-310). Aquest capítol tracta, precisament, de l'acompanyament de les famílies «que viuen un amor...»
Vocació i Seminaristes · José Granados

Els sacerdots i el ministeri de la Paraula en la Litúrgia de l'Església
Algunes constitucions i altres documents del Concili Vaticà II [1], juntament amb el Codi de Dret Canònic (CIC), donen molta importància a la Paraula de Déu en la Litúrgia renovada (DV 21). Entre els anys 1969 i 2002, aquesta reforma cristal·litzà amb...
Vocació i Seminaristes · Josep Vall i Mundó

L'empremta religiosa en la nostra història: llocs Patrimoni de la Humanitat

"Dios o nada. Entrevista sobre la fe": un testimoni de l'Església a l'Àfrica
Card. Robert Sarah con Nicolas Diat Dios o nada. Entrevista sobre la fe Palabra Madrid, 2015 347 pàg. «He llegit Dios o nada amb un gran benefici espiritual, joia i agraïment. El vostre testimoni de l'Església a l'Àfrica...»
Vida Sacerdotal · Joaquim González-Llanos

El beat Pere Tarrés, un exemple pel nostre temps
El proper dimarts 30 de maig, la comissió pro-canonització del Dr. Pere Tarrés, convidada a tots els fidels a una missa en honor del beat a l'església parroquial de Sant Vicenç de Sarrià a les 20,00 h. Aquest nou aniversari es una bona ocasió de...
Vida Sacerdotal · Dr. Francesc Raventós Pujol

El film Incerta glòria (2017), una visió esbiaixada de la gran novel·la de Joan Sales
Com a addenda a l'estudi de Josep-Ignasi Saranyana, "Incerta glòria, de Joan Sales. Corrents teològics i filosòfics a Catalunya (1920-70)", publicat en el núm. 53-54 (pàg. 96-103) de la nostra revista, Josep Maria Caparrós ha redactat aquesta...
Vida Sacerdotal · Josep Maria Caparrós

Van Thuan: la història sorprenent del pres més lliure i feliç

Vídeos recomanats
El Video del Papa 06-201...
Hemeroteca
La teva Opinió
Ajuda econòmica
Subscriu-te al nostre Newsletter
E-Mail: [input] Ok
català · español

Temes d'avui
2016 num. 53-54
L'ALEGRIA DE L'AMOR

evangelinet

font Autocars

Conservas BayMar

Dues passions: la família i els joves

Josep Argemí

Rector de la UIC (2001-2010)

L'atenció als joves i a la família van ser prioritats de la tasca pastoral de Mons. Echevarría. Per això va accedir a parlar-ne a casa nostra, quan la UIC va organitzar un congrés sobre la família.

«Agradezco la invitación que me habéis hecho a participar en este encuentro, para hablar sobre la familia en las enseñanzas de San Josemaría Escrivá, fundador del Opus Dei». Així començava Mons. Javier Echevarría la Conferència de Cloenda del *Congreso Internacional sobre Familia y Sociedad*, celebrat el 17 de maig de 2008 en un Saló d'Actes ple a vessar.

A finals de 2007, el Patronat i la Junta de Govern de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC) va decidir organitzar, a través de l'Institut de Estudis Superiors de la Família, un congrés per celebrar el 10è aniversari de la fundació de la Universitat Internacional de Catalunya i, al mateix temps, proposar al prelat de l'Opus Dei que en dictés la conferència final.

Després d'aquestes paraules d'agraïment, dites en acabar les salutacions protocol·làries, el prelat continuava:

«Conocéis bien estas enseñanzas, estoy seguro, puesto que no son ajenas al origen mismo de esta institución universitaria. En efecto, quienes promovisteis esta institución (algunos estáis hoy aquí, otros nos han precedido en el camino del Cielo), sois padres de familia que os habéis sentido movidos por las enseñanzas de San Josemaría sobre responsabilidad ciudadana, espíritu de servicio, profesionalidad y sentido vocacional del matrimonio y la familia. A la luz de sus enseñanzas, que son las enseñanzas del Evangelio, comprendisteis en profundidad hasta dónde llegan vuestros deberes en la educación de los hijos y cuál es el papel capital que corresponde a la familia en la vida de las personas y el progreso de la sociedad. Primero, vuestra iniciativa os llevó a iniciar y desarrollar variadas iniciativas de orientación y formación, encaminadas a ayudar a los padres en su tarea de brindar a los hijos una educación conforme a sus ideales humanos y cristianos. De esta libérrima actuación vuestra, a la que incansablemente animó San Josemaría a personas del mundo entero, nació la Universidad Internacional de Cataluña, que ahora cumple su primera década de existencia.»

Així resumia la història de la UIC; els antecedents de la nostra universitat arrelen en la dècada dels anys 60 i 70 del segle passat, quan uns matrimonis preocupats per la formació dels seus fills varen iniciar unes activitats de formació per a parels de família: els Cursos d'Orientació Familiar del FERT i, simultàniament, ensenyaments de nivell universitari que, al començament, eren complementaris dels estudis oficials i que, més endavant, van passar a dependre de la UNED. Quan, a principis dels 90, la llei va permetre la creació d'universitats privades, aquells pioners varen promoure la UIC a través de la Fundació Familiar Catalana. El 25 de setembre de 1997, el Parlament de Catalunya aprovava el projecte de la nova universitat, la tercera universitat privada de Catalunya, després de la Ramon Llull i la de Vic.

L'esperit fundacional de la UIC i la seva relació amb l'Opus Dei

Més endavant, Mons Echevarría feia referència a les relacions de la UIC amb la Prelatura de l'Opus Dei i precisava els objectius fundacionals de la institució:

«Quienes, con plena responsabilidad personal, sacáis adelante este centro, que tiene un carácter plenamente civil, sois, algunos, fieles del Opus Dei, otros, no; y deseáis difundir, junto con las demás disciplinas, en libertad, la luz de la fe cristiana y el espíritu básico que, por providencia divina, san Josemaría predicó por el mundo entero. A petición vuestra, la Prelatura del Opus Dei presta la asistencia pastoral que la Universidad ofrece, tanto a los estudiantes como al profesorado, al personal no docente, a los antiguos alumnos y a los colaboradores.»

A més de la participació en el congrés sobre la família, amb motiu dels 10 anys de la UIC, el Prelat va rebre moltes famílies del personal de la universitat.

El 2 de desembre del 2012 va reunir-se amb joves i professionals de tot Catalunya. Va ser la darrera estada a la ciutat de Barcelona.

En el discurs, abans d'entrar en el tema de la família, punt central de la conferència, encara aprofundia en l'ideari de la UIC:

«Esta inspiración cristiana y la importancia que se da a la familia – características originarias de esta institución–, no son impedimento, sino, al contrario, acicate, para desarrollar una rigurosa labor de investigación y una alta excelencia académica. Lo sabéis bien: “Una Universidad de la que la religión está ausente, es una Universidad incompleta: porque ignora una dimensión fundamental de la persona humana, que no excluye –sino que exige– las demás dimensiones”.

»Pertenenen, estas palabras que acabo de pronunciar, a unas declaraciones que realizó san Josemaría hace ahora poco más de 40 años. En aquella ocasión, el fundador del Opus Dei mencionaba también otro elemento, que resulta imprescindible y dota de un sentido pleno tanto a la universidad como a la familia: la vocación de servicio a los demás. Decía así: “Es necesario que la Universidad forme a los estudiantes en una mentalidad de servicio: servicio a la sociedad, promoviendo el bien común con su trabajo profesional y con su actuación cívica. Los universitarios necesitan ser responsables, tener una sana inquietud por los problemas de los demás y un espíritu generoso que les lleve a enfrentarse con estos problemas, y a procurar encontrar la mejor solución. Dar al estudiante todo eso es tarea de la Universidad”.»

Mons. Javier Echevarría havia arribat amb AVE dos dies abans a l'Estació de Sants des de Madrid. Els quatre dies que va ser a Barcelona va tenir una sessió a l'IESE, va beneir una imatge de Santa Maria a l'oratori de l'Escola Pineda de l'Hospitalet i va tenir diverses tertúlies a Xaloc i a Viaró.

El mateix dia 17, abans de la conferència, va beneir la imatge de la Mare de Déu que hi ha al campus de Barcelona de la UIC i va reunir-se amb la Junta de Govern i el Patronat Universitari. Com a obsequi per la visita a la UIC, se li va regalar un calze i, en rebre'l amb agraïment, va dir que li recordava el calze amb què celebrava sant Josepmaria que, segons li havia comentat, el feia pensar en la seva persona en el sentit que, tot i sent de poc valor material (era de llautó), posat a les mans de Déu, tenia una elevada missió.

Després de reiterar la seva alegria per ser a la UIC, va continuar dient:

«¡Ánimo!, precisamente cuando surjan las dificultades, porque si estamos con el Señor, *si Deus nobiscum, quis contra nos?* No hay nada

que nos pueda detener, aunque tengamos que penar en una serie de cosas.»

«Hay que poner a Cristo –va continuar afirmando– en la cumbre de toda la actividad de la Universidad; otra cosa sería un fracaso total, aunque pueda brillar un poco de tiempo. Así se han levantado muchas torres, que han pasado porque no tenían la finalidad de dar gloria a Dios. En cambio, lo que se levanta para dar gloria a Dios no decae, aunque en ocasiones algunos quieran sustituirle por otras cosas. Y les anima a buscar la gloria de Dios, porque, como decía Nuestro Padre: “cuando la siembra es de santidad, nada se pierde”.»

A continuació, va signar al Llibre d'Honor:

«Doy gracias a Dios por encontrarme aquí en el aniversario de la Beatificación de S. Josemaría. Muchos frutos –incontables, también otros futuros– han surgido por la vida santa, entrañablemente humana, de este sacerdote que buscó, ocultándose y desapareciendo, dar a Dios toda la gloria, ¡y Él no puede fallar!, por eso la UIC, si somos todos fieles, alcanzará muchos objetivos, de la mano de nuestra Madre Santa María.

+ Javier»

No va ser aquesta la darrera ocasió en què el prelat de l'Opus Dei va visitar la UIC. Ho va fer també l'any 2012, arran de la benedicció d'una imatge de sant Josepmaria a l'església de Sant Julià, a Andorra. El diumenge dia 2 de desembre, va tenir una tertúlia en la qual va conversar una bona estona amb el PDI (personal docent i investigador) i el PAS (personal d'administració i serveis) de la nostra Universitat.

Amb l'afecte d'un pare

Remedios Falguera

Periodista

Mons. Javier Echevarría va protagonitzar moments molt entranyables en visites com aquesta a l'escola Pineda, amb motiu dels seus 40 anys. Era el 16 de maig de 2008.

La visita a Pineda

L'estada a Barcelona de Mons. Javier Echevarría, el maig del 2008, ja ha quedat ressenyada a diversos llocs. Però una visita molt especial va ser la que va fer al col·legi Pineda de l'Hospitalet de Llobregat. El 16 de maig va beneir una imatge de la Verge amb el Nen, obra de l'escultor Joan Mainé, tot just col·locada al nou oratori. A la cerimònia, que va ser breu, hi van assistir moltes famílies i alumnes que havien fet la seva primera Comunió, i d'altres que havien rebut la Confirmació recentment. S'hi va adreçar amb aquestes paraules d'encoratjament: «Vosaltres, les nenes d'ara i les que vindran, teniu la capacitat d'estimar més que ningú, com la nostra Mare Santa Maria. I estimar no només amb el cor, sinó amb els fets. Anant contra corrent, si cal, en ambients en què es vol eliminar la dignitat de la dona.»

En el seu recorregut pel col·legi, va trobar moltes persones que han col·laborat a tirar endavant Pineda, que en aquest any 2008 celebrava el seu 40è aniversari. Va saludar l'escultor Mainé i la seva dona Anita, va estar amb les professores i va rebre com a regal una pàl·lia amb un bell esmalt de la Mare de Déu de la Mercè, un obsequi fet gràcies a les aportacions de moltes persones de dins i fora de l'escola.

Al pati, l'esperaven els més joves, nens i nenes de tres a cinc anys que el van rebre llançant uns globus; uns *representants* van portar un conte, joguines i li van donar les gràcies per anar a l'escola. Una alumna de 4t de Primària li va lliurar una nina amb l'uniforme de Pineda, que mostrava els valors que s'hi ensenyen: era alegre, generosa i sincera.

El Pare es va acomiadar demanant-los oracions pel Papa i va resar amb tot el col·legi, centenars de nenes, professores i moltes famílies: «Santa Maria, ajuda el Papa; Jesús, ajuda el Papa». Van ser moltes les visites que va realitzar monsenyor Javier Echevarría a Barcelona, algunes mentre anava a altres llocs, i d'altres arran d'algun esdeveniment assenyalat, però en totes elles no va deixar mai de reservar-se uns minuts per estar amb els seus fills i filles.

Més records de don Javier a Catalunya i Andorra

Són molts els records que en tenen les seves filles. El seu caràcter directe, afable, el seu interès autèntic per les preocupacions i alegries que li explicàvem, el seu afecte, i el seu gran sentit de l'humor, carregat moltes vegades d'aquella sornegueria tan seva, ens feia sentir molt proper el seu gran amor de pare: «Mai va tenir un *no* per a ningú, a cada pas l'aturaven. Encara que moltes vegades no aturés la marxa, ell

sempre contestava. Gairebé sempre eren preocupacions que tenia la gent, com ara la malaltia d'algun familiar. Quan li demanaven fer-se fotos amb ell, es mirava el vicari i si li deia que *no* era que *no*, cosa que demostra la seva obediència i humilitat per seguir els plans programats», recorda Montserrat Canongia, l'encarregada de fer-li fotos sempre que visitava la delegació de Barcelona

De fet, «sabia mirar de prop i de lluny alhora, pensar en el més enllà i en el aquí, al mateix temps», comenta Mireia Vilaplana, que va treballar algunes temporades a prop seu. I hi afegia: «Sempre amb afecte cap a totes les persones, acompanyant-les en tot allò que necessitessin. Vaig patir una operació greu, per exemple, i va animar a resar a molta gent per mi, i s'interessava cada vegada que em veia per la meva recuperació. Al seu costat, desapareixien els problemes personals de curt abast, impulsava a pensar constantment en els altres, amb una visió universal, a servir i ajudar els que tenim a la vora i les persones de tot el món.»

«Encara que ja passés dels vuitanta anys –explica Mireia Vilaplana–, tenia un cor jove, perquè vivia, amb intensitat i amor, l'avui i l'ara de

cada dia. Aprofitava el temps al màxim per fer el bé, i regalar aquesta felicitat que tenia a qui volgués rebre-la. És així mateix que hi penso, en Javier Echevarría, ara que és al cel; era molt feliç i comentava –i vivia personalment– el fet que, com més gran és la unió amb Déu, més gran felicitat és la felicitat que un té. Ara, allà dalt, don Javier continua sent així de gran i de feliç, però encara més i per sempre».

Una de les visites de Mons. Javier Echevarría a terres catalanes, com a prelat de l'Opus Dei, va ser el 17 de setembre del 2004, a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, en què va oficiar la benedicció d'una imatge de sant Josepmaria Escrivà de Balaguer al costat del cambril de la Verge. L'endemà, comentava: «Ahir vaig tenir la sort d'estar agenollat davant de la imatge de la Mercè. Em vaig unir a l'oració del Nostre Pare l'any 1946 i en d'altres anys en què va venir aquí, demanant per vosaltres, per l'Església, per l'Obra.» I ens animava a tractar molt la Verge: «que li digueu Mare amb molta confiança, que ella està molt disposada a ajudar-nos, i a treure'ns d'aquells tràngols en què més o menys ens trobem en una situació de dificultat».

També és particularment destacable el seu interès pel Pas dels Pirineus: hi va estar en cinc ocasions, arribant a gairebé tots els llocs que va resseguir sant Josepmaria el 1937.

Mercè Betriu pertany, des de la seva fundació el 2002, l'Associació d'Amics del Camí de Pallerols a Andorra; aquesta associació treballa amb molt d'entusiasme per fer conèixer Pallerols, amb tota la càrrega emotiva que suposa trobar-se als llocs en què sant Josepmaria va viure uns moments especialment difícils en la seva vida. Mercè recorda que, en una de les cinc ocasions en què Mons. Javier Echevarría va visitar Pallerols, els va dir: «Continueu obrint aquest camí de Pallerols i dels Pirineus per a moltíssima gent. Per aquest camí, per la generositat amb què el Nostre Pare va obrir aquest camí, hem arribat tots a l'Obra».

«El diumenge 18 de maig de 2008, don Javier va rebre els components de la Junta de l'Associació –explica la Mercè–. Es va quedar sol amb nosaltres i, després d'una breu tertúlia, ens va saludar personalment d'una en una. Recordo que li vaig demanar que resés per la vocació dels meus fills, fos la que fos. Somrient em va dir. “Sí, però com que sóc molt *egoista*, els vull tots fills meus...”»

Durant aquesta mateixa reunió, la Mercè recorda que «van portar una petita rèplica de fusta, sense policromar, de la Mare de Déu del Roser de Pallerols, perquè la beneís. Don Javier es va pensar que era un regal. Va ser un simpàtic moment de confusió. Un altre dels assistents, molt excursionista, va portar un piolet... També perquè el beneís».

Dies més tard, des de l'Associació d'Amics del Camí li van fer arribar a Roma una rèplica de la imatge de la Mare de Déu del Roser de Pallerols, policromada. La Mercè va tenir la sort d'encarregar-se de preparar l'enviament.

Una estada a Andorra

Mercè Betriu explica que «la segona vegada que vaig poder saludar el Pare va ser durant la visita que va fer a Andorra arran del 75è aniversari del Pas dels Pirineus de sant Josepmaria. Va ser l'1 de desembre de 2012». Allà, el Pare ens deia amb gran satisfacció: «Us dic que aquest camí cap a Andorra ha tingut transcendència no solament per a la vida del Nostre Pare sinó també per a la vida, en l'Església, de tants i tants milions de persones. Aquesta terra va obrir la possibilitat a sant Josepmaria de poder dur a terme aquell pas per la seva ànima que el Senyor va verificar quan encara era un noi jove, que li va concretar el 1928. Pas al qual va respondre amb tota delicadesa i sempre pensant que es quedava curt davant l'amor de Déu, cosa que és veritat: no podem igualar mai aquesta mà que ens dóna, que ens ofereix constantment.»

«Hi va venir moltíssima gent –recorda la Mercè– de Barcelona, Andorra, els pobles propers i molts indrets de Catalunya. Les nenes i noies que freqüenten el Club Pallars de Lleida havien preparat unes galetes fetes per elles al Club, amb la forma de la rosa de Rialb, i les van regalar al Pare».

«L'última vegada que vaig tenir la sort d'estar amb el Pare –explica la Mercè– va ser el 3 de setembre de 2015. Aquest dia, es va inaugurar la rectoria de Pallerols, que feia poc que havia estat reconstruïda amb l'ajuda de molta gent. Tots hi vam treballar de valent per tenir-ho tot a punt. Amb la meva filla Mercè, vaig poder saludar el Pare. Li vaig comentar l'emoció que havia experimentat abans, durant les paraules que ens va dirigir a l'església de Pallerols. En recordar com estava l'església i la rectoria quan vam començar amb el projecte de l'Associació i com estava ara, el Pare em va contestar: «Doncs imagina't com devia estar quan el Nostre Pare va ser aquí».

Don Javier recordava que, durant el pas dels Pirineus, un jove guia de la zona va conduir sant Josepmaria i els que l'acompanyaven fins a

La Mare de Déu de Pallerols.

Sant Julià de Lòria, a Andorra. Un cop allà, van visitar el rector, que els va obrir l'església perquè poguessin fer la visita al Santíssim. Encara que fos breu, aquesta visita a Jesús sacramentat en el primer sagrari que van trobar va ser un moment molt intens en el seu cor. Don Javier comentava: «Els homes i les dones hem après del Pare aquesta pietat eucarística, que va ser un dels suports, per no dir el suport fonamental, per fer l'Obra tal com la veiem ara, i tal com la veuran els que vinguin al darrere. Sempre es va esforçar perquè aquest temps de trobada real amb el Senyor tingués totes les característiques d'una vida enamorada.»

Va continuar: «Els sants, en el seu pas per la terra, deixen un rastre. Els camins que ells han transitat no els hem de considerar com una gesta inimitable o una relíquia per venerar. Déu ha volgut deixar-nos aquestes vides com a exemples propers, perquè ells van veure els mateixos paisatges i van caminar per la mateixa terra que nosaltres veiem i trepitgem cada dia. Considerar els episodis de la seva vida, com estem fent avui, gràcies a l'afecte que teniu per aquest pas de sant Josepmaria per Andorra, ha de servir-nos per imitar els sants en aquelles coses que ens acosten a Déu i als altres. Els pocs dies passats a Andorra per sant Josepmaria contenen moltes lliçons. Els ensenyaments d'un home d'oració, que amb tanta pietat va aprofitar aquesta llibertat de creure i resar que Andorra li va oferir. L'exemple d'un home amant de la llibertat de tots, l'exemple d'un sant que sabia estimar, que sabia perdonar, que sabia agrair.»

A Andora la Vella va rebre com a obsequi unes galetes que reproduïen la rosa de Rialb (1 de desembre del 2012).

Pastor d'ànimes i mestre. El Gran Canceller a l'IESE

Jordi Canals

Director general de l'IESE (2001-2016)

El Gran Canceller de la Universitat de Navarra va parlar davant un bon grup d'empresaris i va encoratjar a tots a cercar la justícia amb esperit de servei i perfecció en el treball.

Tot i la suposada crisi de la institució universitària, el paper transformador de la Universitat en la cultura i societat continua sent extraordinari. Europa deu bona part del seu progrés al desenvolupament de la universitat. Com qualsevol altra institució, la universitat necessita un sentit de missió i un govern a llarg termini que assegurí el desplegament d'aquesta missió. Aquestes tasques essencials en qualsevol institució, van ser exercides amb prudència i gran esperit de servei per Mons. Javier Echevarría, Prelat de l'Opus Dei (1994-2016) i Gran Canceller de la Universitat de Navarra.

El seu traspàs, el passat 12 de desembre de 2016, ha esperonat en tots els qui hem tingut el privilegi de conèixer-lo i tractar-lo –en el meu cas, durant anys: primer com a professor i després com a director general de l'IESE– un sentiment d'agraïment i ha ampliat els horitzons de la tasca universitària. Mons. Javier –seguint l'exemple dels seus predecessors, sant Josepmaria i el beat Àlvar del Portillo, com a grans

La cordial salutació a Fr. John Twist; en segon pla, el Dr. Joan Garcia Llobet i el prof. Fernando Pereira. A la dreta, el prof. Carles Cavallé, antic director general de l'IESE (16 de maig del 2008).

cancellers de la Universitat de Navarra– ens ha empès a actualitzar la missió de l'IESE per contribuir a la millora de les persones, de les empreses i de la societat a través de la creació i direcció d'empreses, a explicar-la amb una perspectiva universal i contemporània, i a procurar viure-la amb l'exemple personal.

El paper de l'empresari i la noció d'empresa

He recordat sovint la visita de Javier Echevarría al Campus de l'IESE de Barcelona el mes de maig de 2008, arran d'un dels esdeveniments del 50è aniversari de l'IESE, el Simposi Internacional sobre *Empresa, Ètica i Societat*. A més del temps abundós que va dedicar als congressistes, també vam poder gaudir de la seva conferència, que inaugurava el Congrés, titulada «*Humanisme cristià en la direcció d'empreses*», en la qual ens va recordar la importància que la formació en les virtuts humanes d'arrel cristiana d'empresaris i directius té per a les persones i per a la societat: treballar bé, amb esperit de servei, amb sentit de justícia, amb desig d'ajudar cada persona, amb un esperit constructiu i cordial, que busca el que ens uneix i evita el que ens separa, i pensant generosament en les persones que més necessiten la nostra ajuda. Va ser una lliçó d'antropologia i ètica veritablement magistral.

En aquella intervenció, va oferir unes reflexions que resulten molt actuals. La primera es refereix al concepte d'empresa. Mons. Echevarría recordava que una empresa «és una comunitat de persones lliures i responsables, que s'associen per dur a terme una obra comuna, dins la qual treballen, hi aporten recursos, es desenvolupen en la seva humanitat i contribueixen eficaçment a la producció de béns i serveis ».

El Gran Cancellor intervé en el simposi internacional sobre Empresa, Ètica i Societat acompanyat pel rector de la Universitat, el prof. Ángel J. Gómez Montoro (16 de maig del 2008).

Davant d'una visió purament idealista de l'empresa, aquest enfocament aporta un segell d'actualitat i de realisme sobre el propòsit de l'empresa i la necessitat de l'eficiència. Davant d'una visió netament financera, recordava amb aquella noció que l'empresa és essencialment un grup de persones que interaccionen des de la llibertat, fonament del seu compromís i de la seva capacitat de contribuir a un projecte comú; i que, quan el context d'aquestes relacions ho facilita, aquestes persones poden créixer en humanitat en el seu treball professional. Mons. Echevarría, a més, va practicar el que deia, ajudant a posar en marxa institucions amb aquesta visió, d'indubtable impacte social arreu del món.

En l'àmbit de l'empresa, avui està de moda la idea de generar valor per a tots els grups relacionats amb l'empresa (stakeholders), principalment empleats, accionistes, clients, proveïdors i comunitat local. La noció d'empresa del Gran Cancellor hi aporta alguna cosa més. Es tracta de la necessitat que l'alta direcció de l'empresa dissenyi inàmiques de treball i de relacions professionals constructives, positives i que ajudin a la millora dels col·laboradors com a persones; i que vagin més enllà del disseny d'incentius econòmics que acaben condicionant la conducta de les persones, avantposant les seves motivacions econòmiques al sentit de la responsabilitat. Aquesta és la prova que avui han de superar nombroses pràctiques de gestió.

Una segona reflexió d'interès per a empresaris és redescobrir el paper de l'empresa en la societat; i assenyalava que «l'empresa és una magnífica realitat humana que crea ocupació, proporciona béns i serveis, millora l'eficiència, distribueix la riquesa, contribueix al benestar: és un gran bé social. I, sense oblidar aquesta finalitat, pot i ha de contribuir al desenvolupament de la ciutadania, la família i altres grups socials». Per

avançar en aquesta contribució de l'empresa en la societat, insistia en la importància de l'exemple dels bons empresaris, ben preparats, amb capacitat d'emprendre i afrontar reptes complexos, exemplars en el seu comportament, i compromesos en iniciatives de servei que ajudin moltes persones.

El context de treball que ofereixen les empreses

En diverses trobades, el Gran Cancellier ens va recordar la missió de l'IESE i alguns reptes que tenim com a organització. L'IESE –com a escola de postgrau de direcció d'empreses– ha d'oferir un context professional en què tothom, des dels professors fins a tots els altres professionals que hi treballen, hi trobi les condicions idònies per créixer, desenvolupar-se personalment i professionalment, i, qui vulgui, aprendre a viure el treball amb sentit cristià i a servir totes les persones que tenim al nostre voltant. I, en la nostra tasca com a educadors d'empresaris i directius, hem de procurar ensenyar als alumnes –anant per davant– a treballar amb rigor i sentit de professionalitat, amb autèntica integritat personal, servint als altres i buscant en totes les empreses i iniciatives professionals un impacte positiu en les persones que ens envolten i en la societat.

Els projectes d'expansió de la universitat

En una breu visita a Barcelona, el setembre de 2004, el Gran Cancellier va visitar el campus de Barcelona i li vam poder explicar el projecte de construcció del Campus Nord que havia començat feia dos mesos. Va comentar que era un projecte esplèndid i que ajudaria a fer que persones de tot el món es formessin bé, professionalment i amb sentit cristià. Ens encoratjava a no oblidar que allò veritablement important és atendre cada alumne, cada persona que treballa a l'IESE, de manera personal, amb una profunda actitud de servei. Així els alumnes aprendrien a treballar bé i a servir els altres i la societat des de la direcció d'empreses.

El mes de juny de 2007, l'IESE va anunciar l'establiment d'un campus a Nova York. El Gran Cancellier es va interessar moltes vegades per la marxa d'aquell projecte. En alguna conversa amb ell, vaig poder veure com va seguir aquell projecte amb gran afecte, amb les seves oracions i amb un consell molt pràctic: treballar molt i bé i sembrar perquè altres recullin d'aquí a uns anys, i pensant sempre en el bé de cada persona.

En el desenvolupament de l'IESE a Alemanya i del campus de Munic, monsenyor Javier Echevarría ens va fer arribar sovint mostres que ens

encoratjaven a tirar endavant. El primer *Advanced Management Program* de Munic va començar el mes d'abril de 2005 a Barcelona. Uns mesos després, vaig tenir l'oportunitat de explicar al Gran Canceller el projecte de l'IESE a Alemanya. Com sempre, ens va animar a pensar de manera magnànima en el projecte, a treballar amb gran professionalitat i esperit de servei, a aprendre molt amb els empresaris i les empreses alemanyes, i a somiar amb el gran bé que podíem fer a moltes persones.

Durant tots aquests anys, el Gran Canceller es va interessar molt per les persones que han seguit programes de l'IESE a Nova York i a Munic, i ens va animar a tractar-les molt bé, a tenir cura de la seva formació humana i professional integral, i a ensenyar-los a viure les virtuts cristianes en el seu treball professional. Alguna vegada, quan li manifestàvem les dificultats naturals d'un projecte d'aquestes característiques, sempre ens responia amb una actitud positiva, optimista i esperançada, pròpia d'una ànima sempre jove. Aquest sentit positiu del Gran Canceller era encomanadís i t'oferia seguretat i serenitat per afrontar tasques complicades o difícils.

El suport a escoles associades a països d'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina

En diverses ocasions, Mons. Echevarría ens va agrair el treball de l'IESE a països d'Amèrica Llatina, Àsia o Àfrica, tot contribuint a

desenvolupar-hi escoles i universitats. Deia que el Senyor beneïa el nostre treball per ajudar persones i països necessitats de formació i educació, ja que es tractava d'una de les grans obres de misericòrdia. També ens animava a pensar en l'impacte del nostre treball en aquells països a llarg termini, amb la formació d'empresaris i directius, els milers de llocs de treball que ja s'han creat o que es crearan en el futur, i en les possibilitats d'un accés millor a l'educació, la sanitat i la protecció social de moltes persones.

El mes de setembre de 2014, el Gran Canceller va passar unes hores al Campus de Madrid. Hi va saludar moltes persones que treballem a l'IESE. Durant l'estona que vaig poder estar amb ell, em va preguntar de nou pels diversos projectes de l'IESE a tot el món, especialment en països emergents. Es va interessar especialment pels alumnes més joves. Va seguir tots els temes, com sempre, amb un gran interès, amb comentaris oportuns sobre les qüestions importants, donant gràcies a Déu per tot, assegurant-nos les seves oracions per nosaltres i les nostres famílies i transmetent-nos la gran confiança que tenia en els qui treballem a l'IESE.

Estar amb Mons. Javier Echevarría era sempre un privilegi, un gran regal que rebíem per la visió optimista i positiva que transmetia en tot; per ajudar-nos a somiar en el gran impacte que podem tenir en moltes persones d'arreu del món; per l'afecte que sempre feia arribar als qui l'envoltaven; i per la serenitat i sentit sobrenatural que notaves sempre en les seves paraules i gestos.

Mons. Javier Echevarría va publicar diversos llibres. En destaquen alguns d'espiritualitat que va escriure amb afany de facilitar una intensa vida cristiana, el coneixement i amor de Déu-Pare i esperonar la nova evangelització en que els laics han d'estar en primera línia. En proposem una selecció.

Memoria de san Josemaría

Javier Echevarría

Entrevista realizada por Salvador Bernal
Rialp
384 pàg.
2016, 6a edició

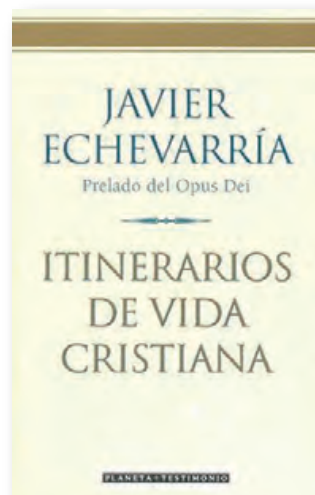

Mons. Javier Echevarría va conviure amb el fundador de l'Opus Dei des de 1950 fins a 1975. El seu testimoniatge resulta decisiu per aprofundir en el perfil humà i espiritual de sant Josepmaria Escrivà. Aquest llibre inclou, en forma d'entrevista, dades inèdites i infinitat de records personals de Javier Echevarría, que va dedicar moltes hores de la seva vida a ordenar les seves vivències, conscient de la responsabilitat de transmetre a les generacions futures els fets i les paraules del fundador.

Itinerarios de vida cristiana

Javier Echevarría

Editorial Planeta
264 pàg.
2001

És una reflexió sobre diversos aspectes centrals en la vida del cristià: la filiació divina, la tasca de mostrar Jesucrist als nostres germans els homes, la Tercera persona de la Santíssima Trinitat, –el *Gran Desconegut*–, Maria Santíssima, Mare de Déu i Mare nostra, l'Església molt més que una institució humana.

Para servir a la Iglesia

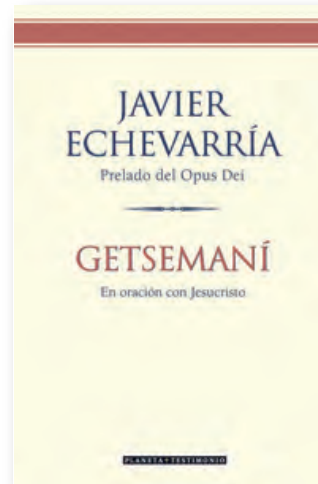
Javier Echevarría
Rialp
256 pàg.
2001

Conté les reflexions de Mons. Echevarría sobre el sacerdocí. «Aquestes homilies són un testimoniatge coherent i valuós de la tradició eclesial i des del clima espiritual en què han estat concebudes i pronunciades, constitueixen al mateix temps un testimoniatge de l'esperit de la Prelatura de l'Opus Dei (...), que proclama i escampa per tot el món (...) l'ideal de la santificació a través del compliment dels deures personals de cadascú» (del pròleg del cardenal Castrillón).

Getsemaní. En oración con Jesucristo

Javier Echevarría
Editorial Planeta
265 pàg.
2005

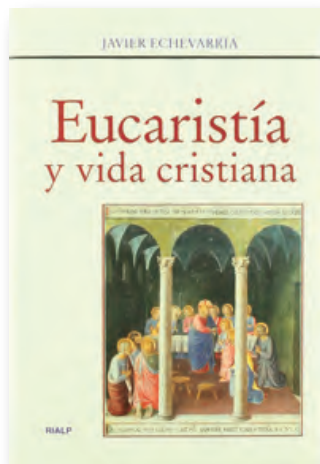
L'autor centra la seva atenció en les hores que Crist va passar a l'Hort de les oliveres, en agonia i oració. Contemplant la súplica de Jesús, ens ensenya a tractar Déu Pare. *Getsemaní* va desgranant l'oració de Jesucrist al llarg de més de 250 pàgines. L'autor deixa per escrit la seva oració, en la qual alterna la reflexió personal amb la invocació directa al Salvador.

El llibre convida a tractar Déu, «perquè hem vingut al món per a estimar Déu, lloar-lo, servir-lo i després –en l'altra vida– gaudir d'Ell eternament». Per això, no és casual que l'autor hagi escollit aquest moment en el qual Crist accepta la seva mort per nosaltres per a contemplar-lo amb deteniment: «Procedirem com Teresa de Jesús, que, en contemplar la vida de Crist, es trobava millor on el veia més «sol i afligit»».

Eucaristía y vida cristiana

Javier Echevarría

Rialp
256 pàg.
2005

L'autor explica l'objecte del llibre és: «intentar endinsar-nos en l'actualitat de l'encarnació, en aquest passar de Jesús per la terra per a conversar amb els homes. També és una invitació a aprofundir (...) en la meravellosa realitat d'ésser fills de Déu».

«El cristianisme –escriu Mons. Echevarría– és proximitat de Déu a l'home; comporta amiatat, tracte, intimitat de l'home amb Déu; expressa la familiaritat d'un fill amadíssim, acollit amb alegria inexpressable, amb músiques, festes, i un gran banquet.»

En un altre moment, l'autor afirma que «la proximitat de Déu no significa només que Ell ho mogui i ho governi tot; l'Aliança no es limita només a un pacte jurídic, del qual es conserven alguns papers com a testimoniatges. Comporta proximitat personal que s'ha fet sensible».

Vivir la Santa Misa

Javier Echevarría

Rialp
200 pàg.
2010

Mons Echevarría proposa un itinerari espiritual que segueix de prop el desenvolupament dels ritus litúrgics i ofereix matèria de meditació sobre la Santa Misa.

«Publico aquestes pàgines amb l'afany de secundar les recomanacions del Romà Pontífex, mentre suplico (...) que produeixin un efecte saludable en els lectors», assenyala l'autor en la presentació

També expressa el seu desig «d'ajudar a fer realitat la gran aspiració de sant Josepmaria Escrivà: En primer lloc, hem d'estimar la Santa Misa, que ha de ser el centre del nostre dia. Si vivim bé la Misa, ¿com no hauríem, després, de continuar la jornada pensant en el Senyor, amb la frisança de no apartar-nos de la seva presència, de treballar com Ell treballava i d'estimar com Ell estimava?»

Por Cristo, con Él y en Él

Javier Echevarría

Palabra
240 pàg.
2007, 3a edició

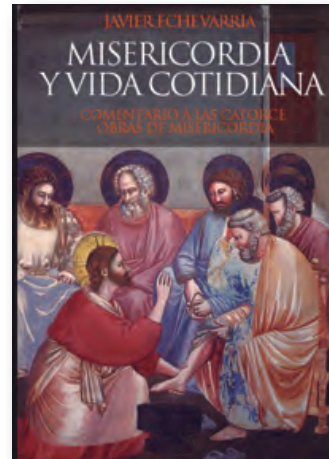
Recull diversos textos de Mons. Javier Echevarría sobre la figura i els ensenyaments de sant Josepmaria Escrivà.

El llibre reuneix, en ordre cronològic, vuit textos de Mons. Xavier Echevarría, prelat de l'Opus Dei, referents a sant Josepmaria Escrivà. N'hi ha quatre que tracten específicament sobre el sacerdoti, tal com apareix en la persona i els ensenyaments del fundador de l'Opus Dei. D'altres s'endinsen en nombrosos aspectes de la seva vida i ensenyaments, que tenen com a nucli central la crida a la santedat de tots els fidels.

Misericòrdia i vida quotidiana

Javier Echevarría

Llibre electrònic
Disponible a opusdei.cat
2016

Aquest llibre electrònic recull la transcripció, –adaptant lleugerament el llenguatge oral al text escrit–, de les meditacions que Mons. Echevarría va fer sobre les catorze obres de misericòrdia que va comentar i es van publicar en àudio en la web de l'Opus Dei durant l'any de la Misericòrdia: Les 7 obres materials: Visitar i cuidar els malalts, Donar menjar al qui té fam, Donar beure al qui té set, Vestir el qui va nu, Visitar els presos, Acollir el pelegrí i Donar sepultura als difunts; i les set obres espirituals: Ensenyar el qui no sap, Aconsellar bé al qui ho necessita, Corregir el qui s'equivoca, Perdonar aquell que ens ofèn, Consolar a qui està trist, Patir amb paciència els defectes del proïsme i Pregar pels vius i pels morts.